

Ruszają narodowe sprawdziany wiedzy dla czwartoklasistów »6-7

Muchomor i 15 lat więzienia »17

Bezrobocie zimą tradycyjnie rośnie, bieżący sezon nie jest wyjątkiem »18

SoDra o II filarze emerytalnym »19

Trump zaprzysiężony na prezydenta USA. Politolog: „Bardziej retoryka niż realne działania”

W poniedziałek, 20 stycznia, odbyła się ceremonia zaprzysiężenia Donalda Trumpa na 47. prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki. Nowa kadencja Trumpa z pewnością przyniesie zmiany, sądzi politolog Kęstutis K. Girnius. Nie będą to jednak kardynalne zmiany, jakie zapowiada sam prezydent USA. »2

Kolejni Polacy na znaczących stanowiskach rządowych »10

Polski portal na Litwie w raporcie o ros. wpływach »12-13

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.

Birbinių g. 4a,
LT-02121 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt)

Zastępcy red. naczelny:
Brigitta Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski
(ds.online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik,
Justyna Giedrojc,
Rajmund Klonowski,
Anna Pieszko,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkiwicz
— fotoreporter.

Dział Promocji:
Andrzej Podworski
— prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwileński.lt),
Jolanta Balkiewicz — reklama
(tel. +370 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Wydawca: Vš „Kurier Wileński”

Druk: Vš „Vilnijos žodis”

Nakład: 2500 egz.

*Materiałów niezamówionych
redakcja nie zwraca.*

*Redakcja zastrzega sobie pra-
wo do skracania i adiustacji
tekstów.*

*Za treść ogłoszeń redakcja nie
odpowiada.*

*Opinie Czytelników zawarte
w ich listach nie zawsze są
zbieżne z opinią redakcji.*

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIJSZOŚCI
NARODOWYCH

Fundacja
POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE
Im. Jana Olszewskiego

Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Projekt finansowany ze środków
Ministerstwa Spraw Zagranicznych w
ramach konkursu pn. „Polonia i Polacy
za Granicą 2024 — reganting”.

Publikacja wyraża jedynie poglądy
autorów i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii
Prezesa Rady Ministrów i Fundacji
„Pomoc Polakom na Wschodzie”
im. Jana Olszewskiego.

Trump zaprzysiężony na prezydenta USA. Politolog: „Bardziej retoryka niż realne działania”

Antoni Radczenko

Donald Trump, po czteroletniej przerwie, ponownie został prezydentem USA. Jest 47. prezydentem Stanów Zjednoczonych. 20 stycznia odbyło się jego zaprzysiężenie. Ze względu na pogodę ceremonia odbyła się wewnątrz kapitolńskiej Rotundy, a nie na schodach przed wejściem do Kapitolu.

KONTROWERSYJNE OŚWIADCZENIA

W trakcie kampanii wyborczej oraz jako prezydent elekt Donald Trump niejednokrotnie składał kontrowersyjne oświadczenia. Między innymi mówił o przejęciu Grenlandii czy Kanału Panamskiego. Z pewnością Litwy i państw naszego regionu przykuwały kwestie związane z Ukrainą. Początkowo Trump deklarował, że zakończy wojnę w ciągu 24 godzin. Później wraz ze swoją ekipą zaczął mówić o minimum kilku miesiącach potrzebnych do zakończenia konfliktu.

Politolog i filozof Kęstutis K. Girnius z Instytutu Stosunków Międzynarodowych i Nauk Politycznych Uniwersytetu Wileńskiego twierdzi, że nie warto zbyt skupiać się na poszczególnych wypowiedziach nowego prezydenta.

— To bardziej retoryka niż prawdziwe działania. Część sądzi, że zablokuje pomoc dla Ukrainy. On tego nie zrobi. Jeśli tak zrobi, to w oczach mieszkańców USA wypadnie na tchórza. Będzie odbierany jako człowiek, który zdradził Ukrainę. To uderzy w jego wizerunek, podobnie, jak uderzyło w wizerunek Joe

Bidena, który szybko wycofał się z Afganistanu. Na pewno będzie próbował naciskać na Ukrainę, tym niemniej, presja nie oznacza, że ją po prostu zostawi. Trump tylko w jednym przypadku może wycofać pomoc Ukrainie, jeśli Wołodymyr Zełenski odmówi rozmów z Rosją. Zełenski nie jest jednak głupcem, aby tak postąpić — w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” tłumaczy swoje stanowisko politolog.

STOSUNKI Z KANADĄ

Kilkakrotnie nowo wybrany prezydent mówił, że jest gotów na wojnę celną ze swym północnym sąsiadem. Kanadyjczy politycy oświadczyli, że również są gotowi na wojnę. Kanadyjski minister energii i zasobów naturalnych Jonathan Wilkinson na spotkaniu z amerykańskimi politykami powiedział wprost: „USA nie mogą dominować energetycznie bez kanadyjskiej energii”.

— To samo dotyczy Kanady. Jeśli Trump wprowadzi cła na produkcję kanadyjską, to wówczas Kanada odpowie w podobny sposób i wprowadzi cła na produkty amerykańskie. Na tym ucierpi również Ameryka. To wpłynie na wysokość cen. Podwyżka cen wywoła protesty Amerykanów. Po-

Początkowo Trump deklarował, że zakończy wojnę w ciągu 24 godzin. Później wraz ze swoją ekipą zaczął mówić o minimum kilku miesiącach potrzebnych do zakończenia konfliktu.

popularność Trumpa spadnie. A jednym z jego celów jest bycie popularnym prezydentem — ocenia Grinius.

KONFLIKT NA LINII WASZYNGTON-NATO

Kolejny konflikt może pojawić się na linii Waszyngton-NATO. Trump jeszcze w ubiegłej kadencji twierdził, że jego europejscy sojusznicy muszą zwiększyć wydatki na obronę. Zdaniem naszego rozmówcy „groźby” Trumpa nie będą miały realnego przełożenia na rzeczywistość.

— Kiedy mówimy o jego żądaniach dotyczących przeznaczenia 5 proc. PKB na obronę, to musimy rozumieć, że sama Ameryka tyle nie przeznacza. Z drugiej strony, budżet Francji ma deficyt na poziomie 6 proc., dlatego ona w żaden sposób nie jest w stanie przeznaczyć żądanych 5 proc. Gdyby coś takiego zrobiła Francja, to również zaczęłyby się protesty. Z pewnością zmiany będą, ale to nie będą zmiany, o jakich marzy Trump. Nie będzie tak, że cały świat będzie słuchał i wykonywał to, czego on chce. Wszystkie państwa mają własne interesy i w pierwszej kolejności je realizują — dodaje filozof i politolog.

Grinius jest przekonany, że Ameryka tak samo potrzebuje NATO, jak NATO Ameryki.

— Trzeba pamiętać, że Stany Zjednoczone mogą opuścić NATO tylko za zgodą Senatu. Senat takiej zgody nigdy nie da. Z drugiej strony, NATO jest potrzebne Ameryce, ponieważ Europa jest oporą przed jakimikolwiek planami Rosji. Jeśli upadnie NATO, to mogą paść również inne sojusze amerykańskie z Australią lub Japonią — przewiduje rozmówca.

W niedzielę, z okazji rocznicy wybuchu Powstania Styczniowego, na wileńskiej Rossie z udziałem prezydenta Litwy Gitanasa Nausėdy odbyła się uroczystość złożenia wieńców na grobach przywódców powstania **Fot. Orestas Gurevičius, ELTA**

Msza św. w intencji śp. Alwidy Bajor. Trwa również zbiórka na pomnik

23 stycznia mija rok od odejścia z tego świata śp. Alwidy Antoniny Bajor. Zapraszamy Państwa na Mszę św. w intencji duszy zmarłej 25 stycznia o godzinie 18.00 do Kościoła pw. św. Rafała Archaniola w Wilnie.

Zwracamy się również o wsparcie. Polski Teatr „Studio” w Wilnie, poczuwając się do odpowiedzialności za zachowanie pamięci o naszej scenarzystce, pisarce, dziennikarce śp. Alwidzie Antoninie Bajor organizuje zbiórkę na pomnik na grobie Alwidy, która odeszła 23 stycznia 2024 roku.

Alwida Bajor pozostawiła po sobie bogaty dorobek twórczy. Napisała scenariusze sztuk wystawianych przez polskie teatry w Wilnie i za granicą. To właśnie dzięki niej powstały takie spektakle, jak „Proces sądowy” na podstawie „Dziadów” Adama Mickiewicza, „Labirynt” wg „Doliny Issy” (w premierze uczestniczył sam Noblista Czesław Mi-

łosz), „Chochochochocho-pin”, „Mój Anioł Lewy — Mój Anioł Prawy”, „Marszałek. Żołnierz z ducha”, „ZIUK! czyli opowieść o marszałku Józefie Piłsudskim”. Za swoją działalność została odznaczona Krzyżem Ka-

■ Śp. Alwida Antonina Bajor

walerskim i Krzyżem Oficerskim Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej.

Prosimy Państwa o wsparcie naszej inicjatywy i przelanie środków na ufundowanie pomnika dla Tej zasłużonej Wilnianki. Serdecznie dziękujemy za Państwa wkład.

Polski Teatr „Studio” w Wilnie

Dane do przelewu bankowego:

Vilniaus lenkų teatro studija,
Įmonės kodas: 125540731
AB SEB BANKAS,
LT437044060007888237

Paskirtis: Labdara Alvydos Bajor paminklui paremti
Tytuł przelewu w jęz. polskim: Akcja charytatywna na pomnik Alwidy Antoniny Bajor

Imieniny

21 stycznia

Agnieszki, Awita, Długomiła, Epifanii, Eulogii, Jana Chrzyciela, Jarosława, Krystiana, Sobiesława

22 stycznia

Anastazego, Dobromysła, Dominika, Doriana, Gaudencjusza, Kasandry, Laury, Mateusza, Sulisława, Wincentego

Cytat dnia

„Niestety, nasze możliwości mobilizacyjne nie zaspokajają potrzeb. Dlatego podejmujemy działania, aby zredukować nasz komponent logistyczny, zaopatrzeniowy i serwisowy w rozsądnych granicach. Sztab zna te zadania, dokonał obliczeń”
— oświadczył naczelny dowódca Sił Zbrojnych Ukrainy generał Oleksandr Syrski.

Liczba dnia

12000 osób należących do partii Związek Ojczyzny – Litewscy Chryścijańscy Demokraci zarejestrowało się, aby w lutym wybierać nowego przewodniczącego. Jest to jedyna partia na Litwie, w wyborach przewodniczącego której biorą udział nie tylko członkowie partii, ale i sympatycy. O stanowisko ubiega się pięciu kandydatów.

Wieczór zasług w Glinciszkach: po raz pierwszy uroczystie nagrodzono osobistości Wileńszczyzny

16 stycznia miało miejsce doniosłe wydarzenie w historii rejonu wileńskiego – po raz pierwszy wręczono honorowe nagrody roku dziesięciu wybitnym osobistościom, które swoimi działaniami i pomysłami przyczyniły się do rozwoju dobrobytu Wileńszczyzny i jej mieszkańców, rozsławiając rejon wileński zarówno w kraju, jak i za granicą. Nagrody laureatom wręczył mer Samorządu Rejonu Wileńskiego Robert Duchniewicz.

W swoim wystąpieniu wyraził wdzięczność wszystkim nominowanym za ich wkład, miłość do kraju ojczystego i wysiłki, które przyczyniają się do rozwoju rejonu wileńskiego i sprawiają, że staje się on bardziej tętniący życiem, kreatywny i silniejszy. Zdaniem mera, istotne jest, aby doceniać i zachęcać tych, którzy nie tylko z entuzjazmem pracują w swojej dziedzinie, ale także aktywnie angażują się w budowanie wspólnoty.

„Te nagrody to nie tylko wyraz uznania i wdzięczności, ale także natchnienie dla innych. Obejmują one różnorodne dziedziny działalności naszego Samorządu: jedni z Was rozsławiają nasz kraj na międzynarodowych arenach sportowych, inni poprzez swoją pracę ukazują mocne wartości tradycji i wspólnoty. Serdecznie dziękuję wszystkim za Wasze wysiłki, które przyczyniają się do dobrobytu naszego rejonu, a Wasze osiągnięcia, talent i powołanie mają ogromny wpływ na rozwój naszego Samorządu, czyniąc go jednym z najbardziej atrakcyjnych miejsc na Litwie. Mam nadzieję, że to uznanie zachęci Państwo do dalszej pracy z równie wielką energią i entuzjazmem oraz do kolejnych sukcesów i osiągnięć” – powiedział mer R. Duchniewicz.

Mer podkreślił, że Samorząd będzie kontynuować tę nową tradycję przyznawania nagród i wierzy, że w przyszłości laureatów będzie jeszcze więcej.

Do zgromadzonych przemawiała Edyta Tamošiūnaitė, wicemer Samorządu Rejonu Wileńskiego, która jest jednocześnie przewodniczącą komisji ds. nagród za zasługi dla Wileńszczyzny i jej mieszkańców.

„Komisja wybrała najlepszych z najlepszych – są to osoby i organizacje, które w szczególny sposób przyczyniły się do kul-

Uhonorowano dziesięciu wybitnych osobistości, którzy przyczynili się do tworzenia dobrobytu i rozwoju rejonu wileńskiego **Fot.vrsa.lt**

tywowania tradycji, wzmacniania społeczności, promocji sportu, kultury i zdrowia, a także do rozwoju turystyki i rolnictwa. Dziś mamy zaszczyt wyrazić nasze podziękowania, drodzy laureaci, oraz czerpać inspirację z Waszych przykładów, które pokazują, jak z determinacją realizować swoje ideały i rzetelnie pracować każdego dnia” – powiedział wicemer E. Tamošiūnaitė.

Laureatom wręczono specjalnie stworzone statuetki palm, które odzwierciedlają wizualną tożsamość rejonu wileńskiego, a także certyfikaty. Tradycyjna palma wałeczek, uwita przez artystkę ludową Agatę Granicką, została umieszczona w kapsułce zaprojektowanej przez Daliusa Razauskasa – etui, w którym to delikatne, unikalne dzieło sztuki ludowej pozostanie bezpieczne przez długi czas. Podstawa kapsuły pokryta jest 24-karatowym złotem. Inicjując utworzenie takiej nagrody, Samorząd Rejonu Wileńskiego przyczynia się do zachowania zanikających tradycji rzemieślniczych oraz promocji unikatowego dziedzictwa sztuki ludowej.

Laureaci nagród 2024 r.

- Za zachowanie dziedzictwa organowego nagrodę przyznano dr. Girėnasowi Povilionisowi.
- Stowarzyszenie „Riešės bendruomenė” (pol. Wspólnota Rzeszy) zostało nagrodzone za mobilizację społeczności.
- Za znaczący wkład w sport nagrodę przyznano Marianowi Kaczanowskiemu, trenerowi biathlonu i dyrektorowi centrum sportowego.
- Pielęgniarka Regina Rodzewicz została nagrodzona za swoje zaangażowanie w służbę zdrowia.

• Agata Granicka, przewodnicząca stowarzyszenia palmiarok Wileńszczyzny, została nagrodzona za popularyzację tradycji wicia palm.

• Nagrodę za działalność edukacyjną w dziedzinie astronomii otrzymał astronom Henryk Sielewicz.

• Przedsiębiorczyni Bożena Łazowska otrzymała nagrodę za zrównoważony biznes rolniczy.

• ZSA „Pelėdų parkas” (pol. Park Sów) został wyróżniony za swoje działania na rzecz promocji lokalnej turystyki.

• Nagrodę za popularyzowanie tradycji wicia palm w rodzinie otrzymali Stanisław i Stanisława Rynkiewicz.

• Henryk Kasperowicz, założyciel i wieloletni kierownik Zespołu Tańca Ludowego „Zgoda”, został nagrodzony za swój znaczący wkład w kulturę.

Ustanowione w 2024 roku przez Samorząd nagrody są przyznawane za zasługi w dziedzinach kultury, sztuki, innowacyjności, biznesu, oświaty, nauki, ochrony zdrowia, egzekwowania prawa, samorządu, ochrony środowiska, turystyki, działalności charytatywnej, sportu i innych dziedzinach.

Do nowych nagród rejonu w 2024 roku nominowano ponad 50 osób fizycznych i prawnych. Zgłoszone kandydatury rozpatrywała 11-osobowa Komisja powołana zarządzeniem mera rejonu wileńskiego, na której wniosek Rada przyjęła decyzję o przyznaniu nagród wyróżnionym laureatom. ■

Stronę przygotowano na podstawie informacji Samorządu Rejonu Wileńskiego

TRANSPORT Wilno planuje podnieść opłaty za transport publiczny

W Wilnie wzrosną ceny biletów komunikacji miejskiej, przy czym ceny biletów jednorazowych wzrosną niemal dwukrotnie, a ceny biletów terminowych — o kilkadziesiąt euro. Cena pojedynczego biletu 30-minutowego wzrośnie z 65 centów do 1,25 euro, a 60-minutowego z 90 centów do 1,75 euro. Cena biletu miesięcznego wzrośnie o 16 euro do 45 euro. Jednocześnie bilet roczny będzie kosztował 480 euro, co oznacza wzrost o 170 euro. Według władz miasta, wzrost cen zostanie wprowadzony w celu poprawy jakości i rozwoju usług transportu publicznego w stolicy dzięki dodatkowym funduszom.

MEDIA Landsbergis ministrem, któremu media poświęciły najwięcej uwagi

Członkiem rządu, który cieszył się największą uwagą mediów w ostatniej kadencji był minister spraw zagranicznych Gabrielius Landsbergis. Według danych zebranych przez firmę monitorującą media Mediaskopas na zlecenie BNS, podczas swojej czteroletniej kadencji Landsbergis był wymieniany 80 tys. razy, co stanowi prawie 14 proc. wszystkich szefów ministerstw. „Były minister spraw zagranicznych Landsbergis był na pierwszym miejscu zarówno pod względem liczby wzmianek w mediach, jak i liczby odbiorców, podczas gdy wiadomości związane z działalnością ambasadorów były najbardziej rozpowszechnione” — powiedziała BNS Jūratė Stančukienė, szefowa Mediaskopasu. Andrius Šuminas, profesor na Wydziale Komunikacji Uniwersytetu Wileńskiego, powiedział, że Landsbergis znalazł się w centrum uwagi mediów, ponieważ był zarówno członkiem gabinetu ministrów, jak i liderem największej partii rządzącej, Związku Ojczyzny-Litewskich Chrześcijańskich Demokratów (TS-LKD).

WIZYTA Paluckas bierze udział w Światowym Forum Ekonomicznym w Davos

Premier Gintautas Paluckas udał się w poniedziałek 20 stycznia na Światowe Forum Ekonomiczne w szwajcarskim Davos. Według rządowego biura prasowego, premier spotka się z szefami rządów, a także szefami międzynarodowych instytucji finansowych, naukowych i technologicznych na dorocznym spotkaniu światowej elity politycznej i biznesowej, a także weźmie udział w ukraińskim pawilonie Forum i otwarciu wystawy „Your Country First — Win With Us”. Wizyta robocza będzie koncentrować się na bezpieczeństwie europejskim i globalnym, wsparciu dla Ukrainy, stosunkach gospodarczych Litwy oraz rozwoju współpracy w dziedzinie nauki i zaawansowanych technologii. Kolejny temat to powrót Donalda Trumpa do Białego Domu, który prawdopodobnie zdominuje debatę w Davos.

CHINY-LITWA Nausėda apeluje do KE w sprawie chińskich ograniczeń wobec Litwy

Prezydent Gitanas Nausėda wzywa Komisję Europejską (KE) do kontynuowania międzynarodowego dochodzenia w sprawie chińskich ograniczeń handlowych nałożonych na Litwę. Powiedział to po tym, jak agencja prasowa Bloomberg poinformowała, że Unia Europejska rozważa wycofanie sprawy, która została wniesiona do Światowej Organizacji Handlu i jest obecnie wstrzymana. „Naszym zdaniem

nadal istnieją pewne problemy, które są związane z faktem, że nie wszystkie ograniczenia zostały zniesione” — powiedział Nausėda dziennikarzom w niedzielę. „Tak, rozumiem, że nie jest łatwo przedstawić dowody, argumentować za tym. Ale z pewnością leży to w mocy KE, więc zachęcamy KE, aby nie traciła ducha, kontynuowała tę sprawę i miała nadzieję na pozytywny wynik” — dodała głowa państwa. Po tym, jak Litwa zaczęła zacieśniać stosunki z Tajwanem i otworzyła przedstawicielstwo w Wilnie, Chiny obniżyły rangę swojego przedstawicielstwa dyplomatycznego na Litwie w 2021 r. i nałożyły ograniczenia handlowe.

BEZPIECZEŃSTWO Jedna z dróg ewakuacji z Wilna może przebiegać wzdłuż Wilii

Mer Wilna Valdas Benkunskas twierdzi, że w przypadku wojny lub katastrofy jedną z dróg ewakuacji ze stolicy może być rzeka Wilia. „Jedną z dróg ewakuacji może być rzeka Wilia, jeśli mamy blokadę infrastruktury transportu naziemnego i inne elementy sabotażu, nie można ani wysadzić rzeki, ani jej zablokować” — powiedział Benkunskas w wywiadzie dla BNS. „Bardzo poważnie rozważamy, że może to być jedna z naszych dróg ewakuacyjnych”, powiedział mer. Benkunskas dodał, że skonsultował się z wojskiem i „ekspertami w tej dziedzinie” w sprawie tego, jak uczynić rzekę odpowiednią do ewakuacji. „Z pewnością istnieje taka możliwość, ale mamy teraz problem z tym, że płynąc w dół rzeki w kierunku Kowna, w kierunku Jonawy, trudno jest nawigować ze względu na sześć zakrętów, które z powodu prądu są zalane, a przy większym zanurzeniu statek po prostu nie byłby w stanie przepłynąć” — powiedział Benkunskas.

Str. opr. Alicja Klonowska na podst. BNS, mat. pras. inf. wł.; Fot. Julius Kalinskas, ELTA; alicja.klonowska@kurierwilenski.lt

Ruszają narodowe sprawdziany wiedzy dla czwartoklasistów

21 stycznia wszyscy uczniowie początkowych czwartych klas wezmą udział w ogólnokrajowym sprawdzianie osiągnięć. W swoich szkołach sprawdzą umiejętności czytania w języku litewskim.

Anna Pieszeko

Za tydzień, 28 stycznia, czwartoklasiści sprawdzą wiedzę z matematyki. Obydwa sprawdziany, z języka litewskiego i matematyki, od bieżącego roku są obowiązkowe. Uczniowie szkół mniejszości narodowych mogą też wziąć udział w trzecim sprawdzianie — z języka ojczystego — który nie jest obowiązkowy. Odbędzie się on 30 stycznia.

— Nasze trzy czwarte klasy wezmą udział w sprawdzianie z języka polskiego. Poza 4. klasą testy z matematyki, języka polskiego, litewskiego napiszą również klasy pierwsza, druga, trzecia — w ten sposób „oswajamy” dzieci ze sprawdzianami i sprzętem komputerowym — zapowiada Aneta Gracjana Łapcun, dyrektorka wileńskiej Szkoły Początkowej na Antokolu.

Na sprawdziany czwartoklasistów posypały się słowa krytyki zaraz po tym, gdy w trakcie roku szkolnego, bez przejściowego okresu przygotowawczego, w listopadzie okazało się, że stały się one obowiązkowe. Wprowadzając te zmiany, władze oświatowe nie uwzględniły tego, że uczniowie rozpoczęli naukę według odnowionych planów nauczania dopiero w ubiegłym roku szkolnym i nie mieli oni możliwości, by odpowiednio przygotować się do ogólnokrajowego sprawdzianu.

— Wiele czasu zajmuje przygotowanie się do sprawdzianu, ponieważ każdemu dziecku trzeba dać komputer, zapewnić podłączenie — wyjaśnia dyrektorka. — Lubię sprawdziany, bo pozwalają ocenić osiągnięcia uczniów, ale muszą one być mądrze zorganizowane i nie stanowić źródła niepotrzebnego stresu.

MAŁY SPRAWDZIAN, DUŻY STRES

— Odczuwamy niepokój przed obowiązkowym sprawdzianem z ję-

zyka litewskiego, ponieważ w czwartej klasie odbywa się on po raz pierwszy, więc nie wiemy, czego możemy się spodziewać. W tym roku test z litewskiego wywołuje naprawdę bardzo dużo stresu. Bardzo niepokoją się również rodzice, którym zależy, żeby dzieci dobrze wypadły. Stresują się również nauczyciele, którzy martwią się, czy dzieci potrafią odpowiednio wpisać wymagane kody — komentuje Aneta Gracjana Łapcun.

Jak dodaje, niepokój budzi również czas trwania testu, który potrwa całą godzinę — utrzymanie uwagi i skupienia przez tak długi czas jest dla dzieci w takim wieku zbyt dużym wyzwaniem.

— Test zawiera również część do wysłuchania. Uważam, że sprawdziany umiejętności uczniów być muszą, ale nie mogą stanowić dla dzieci aż takiego źródła stresu. Zdrowie i psychika dzieci są najważniejsze — przekonuje dyrektorka.

TRUDNE POCZĄTKI NAUKI JĘZYKA PAŃSTWOWEGO

Uczniowie szkół mniejszości narodowych uczą się języka litewskiego według tych samych ujednoliconych programów kształcenia, co ich rówieśnicy ze szkół litewskich. To ujednolicenie nie jest do końca jednolite, ponieważ jest podwójnie niekorzystne dla uczniów z polskich rodzin. Po pierwsze, pozycja startowa uczniów klas litewskich i klas polskich znacznie się różni. Uczeń klasy pierwszej, przychodzący do polskiej szkoły, ma najczęściej niewielki zasób słów w języku państwowym, którego dopiero zaczyna się uczyć, w odróżnieniu od dzieci z rodzin litewskich, dla których jest to język ojczysty. Ponadto w klasach początkowych 1-4 polskiej szkoły przeznaczona jest mniej godzin na naukę języka litewskiego niż w klasach z litewskim językiem nauczania.

7.>>

W tym roku narodowy sprawdzian z języka litewskiego dla czwartoklasistów wywołuje dużo stresu **Fot. Marian Paluszkiwicz**

6.>>

W szkołach z polskim językiem nauczania na naukę języka litewskiego w klasie pierwszej przeznaczają się pięć godzin lekcyjnych tygodniowo, zaś w szkołach litewskich — nawet osiem. Tak więc wymóg osiągania identycznych wyników przy różnych stworzonych warunkach jest wobec uczniów z polskich szkół co najmniej niesprawiedliwy.

Czy składając sprawdzian wiedzy z języka litewskiego w klasie czwartej uczniowie polskich szkół są w stanie dorównać swoim kolegom z klas litewskich?

— Nie ulega wątpliwości, że musimy integrować swoje dzieci w litewskim społeczeństwie, żeby dobrze posługując się językiem litewskim, podobnie jak polskim, nasze dzieci mogły czuć się swobodnie i miały poczucie własnej wartości. Oczywiście, że mamy trudniej, ale dzięki znajomości języków będziemy też bogatsi. Musimy dbać o to, żeby jak najlepiej poznać język litewski. Nie tylko szkoła, również rodzice muszą o to zadbać. Zalecam, żeby poza szkołą dzieci miały jakieś kółka zainteresowań, gdzie mogłyby poznać przyjaciół i rozwijać znajomość języka państwowego. Mniejszości narodowe w każdym kraju borykają się z takimi wyzwaniem, ale znajomość kilku języków jest też ich wartością dodaną — podkreśla dyrektorka.

— Wiadomo, że uczeń klasy czwartej nie zna języka litewskiego w tym samym stopniu, co uczeń szkoły litewskiej, ale musimy do tego dążyć. W starszych klasach ten poziom się wyrówna. Zawsze staram się wszystkich uspokoić, że poprzez edukację, kółka zainteresowań, różne zajęcia pozaszkolne, można język opanować — dodaje Aneta Gracjana Łapcun.

POTRZEBNA MODYFIKACJA PROGRAMU KSZTAŁCENIA

Dyrektorka przyznaje, że program kształcenia języka litewskiego dla klas 1-4 jest zbyt trudny.

— Uważam, że program nauczania języka litewskiego w klasach początkowych wymaga modyfika-

Zalecam, żeby poza szkołą dzieci miały jakieś kółka zainteresowań, gdzie mogłyby poznać przyjaciół i rozwijać znajomość języka państwowego — mówi Aneta Gracjana Łapcun. Fot. archiwum szkolne, Wileńska Szkoła

Początkowa na Antokolu

cji. Musi być stosowana inna metodyka nauczania, np. jako języka obcego, bo zdarza się, że dziecko w ogóle nie chodziło do przedszkola i nie miało kontaktu z językiem litewskim. Tak więc w pierwszej klasie należałoby zacząć nauczanie języka od podstaw. Ze swej strony rodziny też muszą zadbać o to, żeby dziecko miało kontakt z językiem litewskim od najwcześniejszych lat — wskazuje pedagog.

PUNKTY NIE RZUTUJĄ NA PROMOCJĘ DO PIĄTEJ KLASY

Ogólnokrajowe sprawdziany osiągnięć uczniów są organizowane od 2012 r., uczestniczyła w nich

W szkołach z polskim językiem nauczania na naukę języka litewskiego w klasie pierwszej przeznaczają się pięć godzin lekcyjnych tygodniowo, zaś w szkołach litewskich — nawet osiem. Tak więc wymóg osiągania identycznych wyników przy różnych stworzonych warunkach jest wobec uczniów z polskich szkół co najmniej niesprawiedliwy.

większość uczniów. Od tego roku są one obowiązkowe dla wszystkich czwartoklasistów.

Sprawdziany dostarczają szkole, uczniom i ich rodzicom obiektywnej informacji na temat osiągnięć w nauce, pokazują, na co bardziej zwracać uwagę. Uczniowie, którzy nie osiągnęli zadowalającego poziomu osiągnięć określonego w programach ogólnych, otrzymają bezpłatne konsultacje w klasie piątej, a w celu zniwelowania różnic w osiągnięciach opracowywany jest indywidualny plan nauczania — informuje resort oświaty.

Uczeń może zostać zwolniony z egzaminów z ważnych powodów, na przykład z powodu choroby, nagłego wypadku. Uczeń, który nie weźmie udziału w sprawdzianach bez poważnego powodu, nie będzie mógł uczyć się w następnej klasie.

Punkty zdobyte podczas sprawdzianu nie będą miały przełożenia na stopień. Nie zdecydują one o promowaniu ucznia do klasy piątej — ważne jest uczestnictwo w sprawdzianie i sprawdzenie umiejętności ucznia. Po wykonaniu zadania uczeń zobaczy wstępną ocenę swoich umiejętności w punktach za wykonanie zadania.

„Dziadek do orzechów” w wykonaniu Królewskiego Baletu Klasycznego w DKP

Honorata Adamowicz

Zespół baletowy z Poznania działający pod dyrekcją Marcina Rolczyńskiego, gościł w DKP już po raz drugi.

— Na Litwie z naszym baletem jesteśmy po raz drugi. W ubiegłym roku Królewski Balet Klasyczny w Domu Kultury Polskiej zaprezentował wileńskiej publiczności balet „Jezioro łabędzie”. W tym roku przyjechaliśmy do was z baletem „Dziadek do orzechów”. Jest to nasza interpretacja oczywiście w klasycznej wersji powieści „Dziadek do orzechów” autorstwa E.T.A. Hoffmanna z wieloma, wydaje mi się, bardzo barwnymi akcentami. To nie jest zwykły balet. W naszym wykonaniu jest wiele nowocześnieści, które można zobaczyć poprzez światła, efekty, oczywiście z zachowaniem całego kanonu tańca klasycznego — opowiada w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Marcin Rolczyński, tancerz, choreograf i dyrektor artystyczny zespołu.

KLASYCZNA OPOWIEŚĆ, ALE W NOWOCZESNYM STYLU

To klasyczna opowieść, która zachwyca zarówno miłośników baletu, jak i osoby szukające niezapomnianych wrażeń kulturalnych. Historia rozpoczyna się w Wigilię Bożego Narodzenia, gdy młoda dziewczynka o imieniu Klara otrzymuje od swojego dziadka tajemniczy prezent. Kiedy wszyscy zasną, zabawka ożywa, a Dziadek do orzechów staje się prawdziwym księciem i zabiera Klarę do magicznego świata. Tam Klara spotyka cukrową wróżkę, walczące miotłami myszy, piękne baletnice oraz magiczne postacie z różnych krain.

Niezwykle kostiumy, ciekawe układy taneczne oraz wyjątkowa muzyka Piotra Czajkowskiego sprawiają, że ten baletowy spektakl jest jednym z najbardziej

Wileńscy widzowie 11 stycznia mieli okazję zobaczyć wyjątkowy spektakl „Dziadek do orzechów” w wykonaniu Królewskiego Baletu Klasycznego, który został wystawiony w Domu Kultury Polskiej w Wilnie.

Przedstawienie było interpretacją w klasycznej powieści „Dziadek do orzechów” autorstwa E.T.A. Hoffmanna

wyczekiwanych przez publiczność. To dzieło sztuki, które robi na ogromne wrażenie i pozostawia niezapomniane wspomnienia — co potwierdzili również wileńscy widzowie baletu.

— Muzyka oczywiście jest skomponowana przez Piotra Czajkowskiego. Jest to kanon i ikona muzyki klasycznej, jeżeli chodzi o balet. Nasze kostiumy są stylizowane na daną epokę, ale również są wykonane w nowoczesnym stylu. Jeżeli chodzi o design, kolory, to zachowujemy pewną barwę oraz formę spektaklu, ale przedstawiając ją w bardziej przyjazny sposób. Widzowie, dzieci często patrzą na pewne rzeczy, że są stare i niefajne. Chcę powiedzieć, że co było kiedyś w balecie, dzisiaj jest też, ale musimy iść z duchem czasu i wносить do baletu nowoczesne akcenty. Wiele osób myśli, że balet jest stary i nudny, ale tak nie jest. Dzisiaj balet może być atrakcyjny, ciekawy i bardzo ładny obrazkowo. Mam nadzieję, że ten efekt osiągnęliśmy — mówi Marcin Rolczyński.

O ZESPOLE

Polski zespół baletowy Królewski Balet Klasyczny został założony przez Marcina Rolczyńskiego, który jest zarówno jego dyrektorem artystycznym, jak i choreografem. Zespół odznacza się wysokim poziomem artystycznym i wykonawczym, a także oryginalnym podejściem do baletu klasycznego.

Królewski Balet Klasyczny składa się z wykwalifikowanych tancerzy oraz artystów, którzy odznaczają się perfekcyjną techniką, wyjątkową ekspresją sceniczną oraz potrafią perfekcyjnie przekazać emocje za pomocą tańca. Repertuar zespołu obejmuje zarówno klasykę baletową, jak i nowoczesne formy tańca, a każde przedstawienie jest starannie przygotowane i dopracowane pod każdym względem. Zespół regularnie współpracuje z czołowymi artystami polskiej sceny muzycznej, co przyczynia się do jeszcze większej popularności i uznania grupy.

8.>>

Marcin Rolczyński stworzył wiele unikalnych i oryginalnych spektakli. Jego wizja baletu klasycznego opiera się na połączeniu tradycyjnych elementów z nowoczesnymi technikami, co daje interesujący efekt artystyczny.

Królewski Balet Klasyczny jest uznawany za jedną z najlepszych grup baletowych w Polsce, który promuje kulturę polską na arenie międzynarodowej. Jego spektakle, piękne kostiumy i wspaniałe choreografie są zawsze wielkim wydarzeniem dla miłośników baletu i sztuki w ogóle.

Wileńscy widzowie zachwyceni

— Jeżeli chodzi o widzów na Litwie, to powiem szczerze, nie spodziewaliśmy się, że będzie tylu chętnych do obejrzenia. Bilety zostały wyprzedane do końca, nawet rozważaliśmy, czy nie zrobić dwóch występów, ale jesteśmy w trakcie półrocznego tournée po Polsce, Czechach, Słowacji, Litwie. Za chwilę wylatujemy do Stanów Zjednoczonych z produkcją „Jezioro łabędzie”. Brak czasu sprawia, że nie ma możliwości fizycznej ani czasowej zorganizować drugiego występu. Z tego, co widzimy, zainteresowanie naszym baletem jest ogromne, co nas bardzo cieszy. Mam nadzieję, że tym naszym występem także nie zawiedliśmy publiczności na Litwie.

Po występie „Jezioro łabędzie” otrzymaliśmy bardzo dużo pozytywnych komentarzy i właśnie to skłoniło nas do podjęcia kroków, żeby wystawić „Dziadka do orzechów” — dyrektor artystyczny zespołu opowiada historię występów.

„WILNO MA SWÓJ KLIMAT”

— Jeżeli chodzi o naszych artystów, muszę powiedzieć, że Wilno ma swój klimat i potrafi zakochać w sobie. Organizując trasę tu do Wilna, dostałem prośbę ze strony zespołu, żeby przyjechać do Wilna dzień wcześniej, aby po prostu artyści mieli czas poznać Wilno i poznać je nie tylko ze strony jednego budynku i okolicy teatru, ale również historii i zabytków. Z tego też powodu zostaliśmy u państwa trochę dłużej, dając artystom możliwość poznania bliżej miasta — mówi z zadowoleniem Marcin Rolczyński. Ponad 30-osobowy zespół składa się zarówno z polskich tancerzy, którzy na co dzień współpracują z największymi zespołami w Polsce, jak również artystów pochodzących z innych stron świata, jak Japonia, Brazylia, Włochy, Francja. Zespół prezentuje pełnometrażowe spektakle baletowe z pięknymi dekoracjami oraz bańniowymi, kolorowymi kostiumami.

OKLASKI NA STOJĄCO

Baśń Hoffmanna wzrusza i intryguje tak samo jak niemal 200 lat temu. Wileńscy widzowie byli bardzo zadowoleni z występu. Artystów pożegnały długie oklaski na stojąco.

— Pięknie. W ubiegłym roku z koleżanką byłam na balecie „Jezioro łabędzie”, wtedy nam spodobało się niesamowicie. Gdy tylko dowiedziałam się, że w tym roku ten sam zespół przyjeżdża z baletem „Dziadek do orzechów” od razu kupiłam bilet sobie, córce i wnuczce. Koleżanka już nie zdążyła. Była tutaj z nadzieją, że być może ktoś odsprzeda, ale niestety... Jesteśmy pod wrażeniem. Podczas występu tancerki poruszały się w długich spódnicach, sprawiając wrażenie, jakby płynęły po scenie. Tancerze tańczą jakby nie mieli kości, miałam wrażenie, że są z plasteliny. Bardzo podobała mi się też muzyka — po obejrzeniu spektaklu powiedziała nam pani Danuta Ciborska z rejonu wileńskiego, która planuje jeszcze kiedyś odwiedzić prezentację danego baletu. ■

Fot. archiwum Królewskiego Baletu Klasycznego

■ Królewski Balet Klasyczny jest uznawany za jedną z najlepszych grup baletowych w Polsce

Kolejni Polacy na stanowiskach w litewskim rządzie

Justyna Giedrojc

Do zespołu doradców premiera Gintautasa Paluckasa dołączyli kolejni Polacy.

Artur Ludkowski, dyrektor Domu Kultury Polskiej w Wilnie, został doradcą do spraw stosunków dwustronnych między Polską i Litwą, Daniel Naumovas — nowym wiceministrem zdrowia.

Artur Ludkowski przedtem pracował jak doradca ds. mniejszości narodowych w rządzie Sauliusa Skvernelisa oraz Ingridy Šimonytė. Wiceminister Naumovas pełnił wcześniej funkcję członka zarządu stowarzyszenia LithuaniaBIO, adiunkta-partnera w Vilnius Tech oraz kierownika Biobanku Klinik Santaros. Pracował również jako młodszy naukowiec w spółce Thermo Fisher Scientific.

ZNACZĄCE STANOWISKA

Stanowisko ministra spraw wewnętrznych Litwy zajmuje Władysław Kondratowicz, Andrzej Trachimowicz jest wiceministrem w resorcie gospodarki i innowacji, szefową kancelarii premiera została Elżbieta Żurowska-Puodžiūnienė, Gabriel Gorbaczewski objął stanowisko doradcy premiera ds. energetyki, Aleksander Radczenko — doradcy premiera ds. mniejszości narodowych oraz prawa, Ewelina Mokrzecka została doradczynią ministra kultury ds. mniejszości narodowych i przeciwdziałania dezinformacji, Artur Płocko został doradcą minister ochrony kraju.

KWESTIE PRAWORZĄDNOŚCI

— Moja dziedzina odpowiedzialności obejmuje przede wszystkim prawo i praworządność, współpracę z instytucjami w kwestiach praworządności, nadzorowanie pracy ministerstwa sprawiedliwości, po części także ministerstwa spraw wewnętrznych i oczywiście kwestie związane

■ Ewelina Mokrzecka

z mniejszościami narodowymi. Będę się zajmował relacjami rządu z tzw. historycznymi mniejszościami narodowymi — Tatarami, Karaimami, Romami, jak też mniejszością rosyjską i żydowską. Wśród głównych wyzwań, jakie stoją przed nami, jest realizacja programu rządowego, w którym jest sporo kwestii dotyczących mniejszości narodowych, m.in. wdrożenie w życie ustawy o mniejszościach narodowych. Pierwszym zadaniem, które w najbliższym czasie zacznę wykonywać, będzie przygotowanie rządowego planu walki z antysemityzmem, ksenofobią, nietolerancją oraz wzmocnienia i rozwoju mniejszości żydowskiej na Litwie — mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Aleksander Radczenko.

KLUCZOWY OBSZAR DZIAŁAŃ

Ewelina Mokrzecka podkreśla, że kwestia mniejszości narodowych to jeden z kluczowych obszarów działań Ministerstwa Kultury.

— Moim priorytetem jako doradczyni ministra do spraw mniejszości narodowych i przeciwdziałania dezinformacji jest zapewnienie, by głos mniejszości narodowych, stanowiących około 15 proc. mieszkańców Litwy był nie tylko słyszalny, ale również uwzględniany w procesach

■ Aleksander Radczenko

decyzyjnych na różnych szczeblach władzy. Ważne jest, aby mniejszości narodowe czuły się pełnoprawnymi uczestnikami życia społecznego, politycznego i kulturalnego naszego kraju. Cieszę się, że w programie obecnego rządu mniejszości narodowe zajmują istotne miejsce. Planowane działania obejmują zarówno wsparcie systemu edukacji, jak i ochronę oraz promocję dziedzictwa kulturowego. Dodatkowo istotne jest tworzenie przestrzeni do dialogu i współpracy, które pozwolą na lepsze zrozumienie potrzeb i oczekiwań mniejszości narodowych.

Warto podkreślić, że budowanie wielokulturowej Litwy wymaga nie tylko systemowego wsparcia, ale również walki z dezinformacją, która często uderza w mniejszości narodowe, starając się destabilizować naszą wspólną tożsamość. Moim celem jest wzmacnianie spójności społeczeństwa poprzez rzetelną komunikację, edukację i promowanie wartości wspólnego dobra. Wierzę, że dzięki konsekwentnej współpracy, zarówno z instytucjami państwowymi, jak i organizacjami pozarządowymi oraz przedstawicielami mniejszości narodowych, możemy wspólnie budować jeszcze silniejszą, otwartą i różnorodną Litwę — komentuje doradczyni ministra kultury.

Fot. Marian Paluszkiewicz

Zapraszamy na finałową galę
Plebiscytu Czytelników „Kuriera Wileńskiego”

„Polak Roku 2024”

**2 lutego godz. 16:00
w Domu Kultury Polskiej w Wilnie**

W programie:
uhonorowanie Laureata oraz Finalistów,
wręczenie nagród wylosowanym Czytelnikom,
część artystyczna

Wicemistrzyni olimpijska Dominika Baniewicz ma szansę na zdobycie prestiżowej nagrody

Europejskie Stowarzyszenie Komitetów Olimpijskich (EOC) tradycyjnie wybiera najlepszego młodego europejskiego sportowca. Wśród pięciu pretendentów tym razem znalazła się tancerka breakingu Dominika Baniewicz B-Girl Nicka, która zdobyła srebro na Igrzyskach Olimpijskich w Paryżu.

Najlepszy młody sportowiec roku Starego Kontynentu otrzyma nagrodę Piotra Nurowskiego, prezesa Polskiego Komitetu Olimpijskiego, który zginął w katastrofie lotniczej pod Smoleńskiem w 2010 r. To nie tylko pamiątkowe trofeum, ale także stypendium na szkolenia i naukę.

Zwycięzca roku 2024 zostanie ogłoszony 28 lutego we Frankfurcie, gdzie odbędzie się 54. Zgromadzenie Ogólne Stowarzyszenia Europejskich Komitetów Olimpijskich. Wszyscy kandydaci do zdo-

bycia tej nagrody wezmą udział w ceremonii na żywo — odbędzie się uroczysta gala.

Komitety olimpijskie krajów europejskich głosowały, którzy pięciu sportowców lub sportsmenek musi przejść do etapu finałowego. Kandydatura wicemistrzyni olimpijskiej do tej nagrody została zgłoszona przez Litewski Narodowy Komitet Olimpijski.

„Cieszymy się, że po ponad dekadzie litewski sportowiec może ubiegać się o tę prestiżową nagrodę. Wszyscy pamiętamy, jak Europa była pod wrażeniem talentu Rūty Meilutytė, która zdobyła tę nagrodę, gdy miała zaledwie 15 lat i została mistrzynią olimpijską w pływaniu. Teraz, w Paryżu, nasza Nicka, która była najlepszym litewskim sportowcem przez dwa lata z rzędu, urzekła wszystkich swoją miłością do breakingu i ta-

lentem. Będziemy wspierać wicemistrzynię olimpijską z całego serca i z niecierpliwością czekamy na sam wieczór wręczenia nagród” — powiedziała prezes LTOK, mistrzyni olimpijska Daina Gudžinevičiūtė.

Rywalami Dominiki Baniewicz będą włoska gimnastyczka Manila Esposito, niemiecka gimnastyczka Helen Kevric, tenisista stołowy z Francji Felix Lebrun oraz zawodniczka tekvondo z Węgier Viviana Marton.

Z inicjatywy EOC od 13 lat wybierani są najlepsi młodzi sportowcy w Europie, w których litewskie akcenty są już obecne. W 2012 r. za najlepszą została uznana mistrzyni olimpijska w pływaniu z Londynu Rūta Meilutytė, a później — po raz kolejny zdobyła tę nagrodę w 2013 r.

Polski portal na Litwie w raporcie o rosyjskich wpływach

Apolinary Klonowski

Dokument ukazał ogromne zaangażowanie Rosji w wojnę informacyjną i wykładane na to środki. Jest też „wątek litewski”, raport bezpośrednio wspomina jeden z polskich portali na Litwie — L24.lt.

KOMISJA EKSPERCKA

Komisję powołano zarządzeniem premiera RP z 21 maja 2024 r. Jak zaznacza się na początku dokumentu, nie zastępuje ona innych organów i służb. Po co więc jest? Aby rozpoznać skalę zagrożenia informacyjnego ze strony Rosji i Białorusi i wyznaczyć kierunki, w których należy pracować.

Co ważne, nie jest to komisja parlamentarna czy rządowa, w której zasiadają politycy. Komisją kieruje szef Służby Kontrwywiadu Wojskowego, gen. bryg. dr hab. Jarosław Stróżyk, a swoje ekspertyzy na potrzeby raportu przygotowywali specjaliści specjalnie w tym celu powołani. Łącznie jedenastu ekspertów.

W raporcie komisji przeanalizowano prawie 17 tys. stron materiałów i przeprowadzono 50 posiedzeń (w tym zespołów problemowych). Wszystkie końcowe rekomendacje komisji są jednomyślne, zatwierdzone przez każdego jej członka.

JAK DZIAŁA ROSYJSKA DEZINFORMACJA?

Na początku dokumentu zaznaczono, że rosyjska dezinformacja działa w wielokanałowym „konglomeracie dezinformacyjnym”, czyli nie ogranicza się do jednego medium (np. gazety czy portalu), lecz rozlewa się na rozmaite platformy — od niszowych (np. strony dla zbieraczy jagód) po media społecznościowe. Chodzi o płynne przechodzenie informacji i uwia-

W Polsce specjalna komisja przedstawiła raport nt. wpływów rosyjskich i białoruskich w Polsce.

■ Komisją pokierował gen. bryg. dr hab. Jarosław Stróżyk Fot. gov.pl

rygodnianie jej przy każdym przechodzeniu dalej.

Raport wyjaśnia to na przykładzie Sputnika, rosyjskiego portalu. Chociaż były próby zablokowania go, portal tworzył odpowiedni przekaz, który nie oddziaływał bezpośrednio. Jednak jego treści — przepisywane, zmieniane, cytowane — szły dalej.

Przywoływana też jest oficjalna koncepcja rosyjskiej polityki zagranicznej z lutego 2013 r., gdzie soft power, czyli miękka siła, jest wskazana jako narzędzie także do negatywnej polityki, jak (cytujemy): „wywieranie presji na suwerenne państwa, ingerowanie w sprawy wewnętrzne innych państw, destabilizowanie sytuacji politycznej czy manipulowanie opinią publiczną”.

POLSKI PORTAL W RAPORCIE

Litwa zostaje wspomniana już w pierwszej części raportu, raczej w pozytywnym świetle. Gdy autorzy raportu zwracają uwagę, że jednostki walczące z zagrożeniami informacyjnymi w Polsce powsta-

wały powoli, a Wydział Komunikacji Strategicznej (tzw. StratCom) powstał dopiero w 2022 roku — tak m.in. na Litwie takie jednostki działały wcześniej.

W raporcie jest poświęcona uwaga analizie konkretnych portali polskojęzycznych. Wśród stron poddanych analizie znalazł się także polski portal na Litwie, L24.lt.

Dla portalu L24 eksperci wybrali 9 losowych artykułów, przy poziomie ufności 95 proc., marginesie błędu 3 proc.

L24: (PRO)ROSYJSKA NARRACJA, ALE OSTROŻNA

Komisja najpierw wskazała najczęstsze (pro)rosyjskie narracje i je uszeregowała. Następnie badała, czy analizowane portale prezentują bezpośrednią prorosyjską narrację, czy prorosyjską narrację powielają jedynie w formie cytatów. To znaczy — w większości analizowanych tekstów powie-la prorosyjską narrację, ale cytując, a nie bezpośrednio podając ją w swoim imieniu.

12.>>

Jednak, co ważne, nie jest to równoznaczne z cytowaniem wielu wybranych narracji dla zasady pluralizmu, w których prorosyjska narracja jest tylko jedną z cytowanych. Takich „pluralistycznych” cytowań portal L24.lt w artykułach (wybranych losowo) nie miał.

L24.lt w formie cytatów — według raportu — powielał prorosyjską narrację w pięciu na dziewięć analizowanych tekstach.

Komisja także nie zalicza do podstaw (pro)rosyjskich bądź cytowania takiej narracji takich artykułów, których kontekst nie wskazuje na cel dezinformacyjny, a jedynie informacyjny lub publicystyczny.

DWIE OPERACJE PRZECIW POLSCE JESZCZE PRZED WOJNĄ

W raporcie wskazane są dwie operacje dezinformacyjne wymierzone w Polskę i UE jeszcze przed wojną na Ukrainie (o której planach Polska wiedziała od listopada 2021 r.). Pierwsza to tzw. afery mailowa, która dotyczyła raczej polskiej polityki. Druga to operacja „Śluza”, realizowana przez służby Rosji i Białorusi przeciwko krajom ościennym UE.

Jak zaznacza raport, była to operacja „profesjonalnie przygotowana”. Miała ona trzy cele: osłabienie wiarygodności Polski przed wybuchem wojny na Ukrainie, pogłębienie podziałów oraz niszczenie wizerunku Polski na arenie międzynarodowej i wśród Białorusinów.

DRUGI „WĄTEK LITEWSKI”, CHOĆ WĄTŁY

Tutaj również jest „wątek litewski”, chociaż nie bezpośrednio. Komisja negatywnie oceniła niedopuszczenie dziennikarzy do granicy, służb i obozów dla uchodźców, co „spowodowało wytworzenie luki informacyjnej otwierającej pole dla propagandy białoruskiej i rosyjskiej”. Dalej eksperci wyjaśniają, że dziennikarze, chcąc opisywać sytuację na granicy, czerpali materiały z kanałów na Telegramie, z białoruskich mediów itp. Powie-

lali więc, chcąc czy też nie, (pro)rosyjską narrację.

Na Litwie rząd nie wprowadził blokady informacyjnej. Spotkał się z dziennikarzami, prosząc o skoordynowane działania i zapewnił im dostęp do obozów dla uchodźców oraz punktów granicznych. Dzięki temu mogliśmy zobaczyć fotoreportaże i artykuły oparte na rozmowach z migrantami, w tym relację ze spotkania arcybiskupa Grušasa z migrantami ubiegającymi się o azyl. Jednocześnie służby graniczne pod dowództwem Rustamasa Liubajewasa przekazywały bieżące informacje, zapobiegając lukom w przekazie na temat sytuacji na granicy.

Konkluzja na temat operacji: „Operacja okazała się (niestety) skuteczna także w tym sensie, że dezinformacja wpłynęła na postawy wobec kryzysu i wpływa na nie do dziś, bardzo silnie polaryzując polskie społeczeństwo”.

REKOMENDACJE NA PRZYSZŁOŚĆ

Komisja wydała na końcu dokumentu 10 rekomendacji na przyszłość, jak walczyć z rosyjską wojną kognitywną. Jedną z nich jest edukacja medialna.

O takiej edukacji i konieczności wprowadzenia jej na Litwie nie-

jednokrotnie pisaliśmy na łamach „Kuriera Wileńskiego”. Przedstawialiśmy też naszym Czytelnikom godne uwagi inicjatywy naszych litewskich polonistów. W 2022 r. pisaliśmy, jak powstało 12 prezentacji na temat edukacji medialnej w języku polskim, które zebrała m. in. Danuta Szejnicka i Karolina Ruśsecka z Gimnazjum im. Jana Pawła II w Wilnie w ramach specjalnego projektu.

Wśród rekomendacji znalazło się także szerokie informowanie o kryzysach przez władze publiczne, udzielanie dostępu do świadków wydarzeń.

Zaleca się też opanowanie czarnego rynku sieci społecznościowych, tworzenia masowych kont trollerskich, tzw. fabryki trolli, w ramach których anonimowe konta (często funkcjonujące od lat) stale próbują wpływać na opinię publiczną masowo reagując na wybrane zdarzenia, publikacje i wątki. Często tzw. astroturfingiem. Astroturfing to pozorowanie masowych, oddolnych akcji obywatelskich – na przykład wtedy, gdy tłum trolli internetowych udaje sprzeciw wobec jakiejś decyzji, chociaż w rzeczywistości jest to inicjatywa sterowana przez jeden ośrodek, a nie rzeczywisty ruch społeczny. ■

Raport został przedstawiony publicznie i jest efektem wielu miesięcy eksperckiej pracy Fot. gov.pl

Pamięć o Holocauście: Naród nieznający własnej historii jest skazany na upadek

Holocaust to nie tylko sześć milionów zamordowanych Żydów. To również stres pourazowy przekazywany dzieciom i wnukom ocalonych. „Musimy pamiętać o zagładzie i dlaczego do niej doszło” — uważa Simonas Strelcovas.

Antoni Radczenko

27 stycznia 1945 r. został wyzwolony obóz koncentracyjny Auschwitz, gdzie w czasie II wojny światowej władze ówczesnych Niemiec wymordowały ponad milion osób narodowości żydowskiej. W obozie poza tym zginęło ok. 150 tys. Polaków, 23 tys. Romów oraz 12 tys. jeńców sowieckich. Międzynarodowy Dzień Pamięci o Ofiarach Holocaustu został ustanowiony przez ONZ w roku 2005.

OBCHODY W WILNIE

W Wilnie coroczne obchody organizuje Muzeum Historii Żydowskiej im. Gaona.

— Podobnie, jak w latach poprzednich, zapraszamy wszystkich chętnych na obchody. Zbiórka odbędzie się o godzinie 11 przy gmachu muzeum, które znajduje się przy ulicy Naugarduko 10. Będziemy mieli ze sobą plakaty z napisami „We remember”. Stamtąd wyruszymy na teren byłego getta. W roku ubiegłym zatrzymaliśmy się przy ulicy Žemaitijos 8, gdzie w czasie walk w getcie w roku 1943 została wzniesiona barykada. W tym roku postanowiliśmy nie zmieniać lokalizacji. Oddamy hołd ofiarom Holocaustu. Każdy będzie miał prawo do wypowiedzenia się. Zazwyczaj na uroczystości są obecni ambasadorowie oraz część polityków. Oczywiście, wspólnota żydowska. To nie będzie masowe wydarzenie. Celem po prostu jest upamiętnienie — poinformował „Kurier Wileński” dr Simonas Strelcovas, dyrektor muzeum.

DZIECI I WNUKI

Szacuje się, że Holocaustie zginęło blisko 6 milionów osób narodowości żydowskiej. Dokładna liczba ofiar nie jest do końca znana, ponieważ

pod koniec wojny Niemcy dla zatarcia śladów zbrodni zniszczyli sporo dokumentów dotyczących zagłady. Badania naukowe, między innymi prowadzone przez zespół Yehudy z Icahn School of Medicine, pokazały, że u osób ocalonych w Holocaustie występuje więcej hormonu stresu niż u ich rówieśników niemających takiego doświadczenia. Trauma dotyczy nie tylko samych ocalonych, ale również ich potomków dzieci i wnuków. Zauważono, że dzieci i wnuki ocalonych są bardziej narażeni na rozwój stresu pourazowego (PTSD). „Podsumowując, rodziny pochodzenia żydowskiego cechują się wyższym poziomem lęku niż przedstawiciele innych kultur. Z lękiem wiąże się strach przed rozłąką, która wywołuje w opiekunach zaborczość, zaburza proces separacji i indywiduacji. Innym przejawem nadopiekuńczości jest obsesja na punkcie jedzenia, prowadząca do zaburzeń odżywiania. W prowadzonych przeze mnie bada-

niach nie pojawiły się tak poważne konsekwencje rodzinnych traum, choć przodkowie byli nadopiekuńczy w stosunku do swoich dzieci i wnuków” — pisze w artykule naukowym „Międzygeneracyjny przekaz traumy w doświadczeniach młodych osób dorosłych pochodzenia żydowskiego” dr Agnieszka Krawczyk z Uniwersytetu Łódzkiego.

Zdaniem naukowcy „doświadczenia Żydów mieszkających w różnych krajach są podobne, choć pojawiają się pewne rozbieżności pomiędzy mieszkańcami Polski, USA i Izraela. Wynikają one z różnic kulturowych, charakterystycznych dla tych krajów”.

— Nie wiem, czy na Litwie były prowadzone podobne badania naukowe. Sądzę, że to jest naturalne. Ludzie, którzy ocaleli podczas zagłady, ale stracili w niej swych bliskich, z pewnością przekazali to swym dzieciom.

15.>>

■ Musimy upamiętniać ofiary Holocaustu, aby ludzie znali historię

14.>>

Dlatego sądzę, że pod tym względem Litwa nie byłaby żadnym wyjątkiem i wyniki takich badań byłyby tożsame z wynikami w innych krajach — sądzi Strelcovas.

UNIKALNOŚĆ ZJAWISKA

Psycholożka i obecna dyrektorka żydowskiego gimnazjum w Wilnie Ruth Reches w artykule „Trauma w kontekście Holocaustu” (lit. „Trauma Holocausto kontekste”) wymieniła na czym polega unikalność Holocaustu: 1. stresowa sytuacja trwała w nieskończoność, ponieważ nikt nie wiedział, kiedy ma zakończyć się wojna; 2. osoby narodowości żydowskiej nie miały wpływu na własny los, który zależał od zewnętrznych okoliczności; 3. nikt nie mógł przewidzieć, jak będzie rozwijała się sytuacja; 4. Holocaust dotyczył wszystkich krajów okupowanych przez III Rzeszę; 5. to była oficjalna polityka państwa, której celem było „ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej”.

Zdaniem Strelcovasa, Holocaust przeraża swoją skalą, aczkolwiek podobne uczucia mogą mieć również przedstawiciele innych narodów.

— Weźmy na przykład wywózki mieszkańców Litwy wywożonych na Sybir lub w głąb Rosji. Kiedy w czerwcu są czytane spisy osób wywiezionych, to tam zobaczymy tysiące osób. Część z nich nigdy nie wróciła. Sądzę, gdybyśmy zbadali zjawisko pod tym kątem, to zobaczymy, że ta trauma również przekazuje się z pokolenia na pokolenie. Oczywiście jest jedna zasadnicza różnica: w Holocaustie mordowano tylko ze względu na przynależność narodową, a nie na przykład za przynależność do pewnej grupy społecznej (niezwiązanej z narodowością), która dla władzy sowieckiej była „wrogiem ludu”. Dlatego musimy o tym pamiętać i to przypominać młodemu pokoleniu. Musimy to robić, aby ludzie znali historię. Wiedzieli, że to się odbyło i dlaczego odbyło się. Przykładowo dzisiaj w Wilnie mieszka 600 tys. mieszkańców. Wyobraźmy sobie, że w krótkim odstępie czasowym w mieście znika 200 tys. mieszkańców. Kiedy człowiek to

Podobnie, jak w latach poprzednich, zapraszamy wszystkich chętnych na obchody — zachęca Simonas Strelcovas

sobie wyobrazi, wówczas zrozumie skalę tragedii. Człowiek, który o tym zapomni, generalnie zapomni swoją historię. Naród nieznający własnej historii jest skazany na upadek — podkreślił dyrektor muzeum.

PRESJA ROSJI

27 stycznia 1945 r. obóz zagłady Auschwitz został wyzwolony przez Armię Czerwoną. Wyzwolenia doczekało około 7 tys. więźniów obozu.

— To, że w tym dniu został wyzwolony obóz, jest po prostu faktem historycznym. W podobnym czasie wyzwolono również inne obozy. Tym niemniej na świecie, zwłaszcza w Europie, utrwaliła się praktyka, że dzień upamiętnienia ofiar jest powiązany z wyzwoleniem Auschwitz. Tradycja obchodów wyzwolenia obozu wywodzi się jeszcze z PRL, czyli jeszcze przed ustanowieniem przez ONZ Międzynarodowego Dnia Pamięci o Ofiarach Holocaustu w roku 2005. Wówczas zbierali się ocaleni. To, że ten dzień został zatwierdzony na poziomie międzynarodowym, na pewno nie obeszło się bez zabiegów dyplomatycznych Federacji Rosyjskiej. Rosja w ten sposób chciała utrwalić swój wizerunek wyzwolicielki walczącej z nazizmem. Gdyby nie poddano się rosyjskiej presji dyplomatycznej i bardziej przeanalizowano sytuację, to całkiem możliwe mielibyśmy inny dzień — zaznaczył Strelcovas.

Innym, ważnym dniem upamiętniającym ofiary Holocaustu jest Jom Ha-Szoa, czyli Dzień Pamięci Zagłady i Bohaterstwa. Jest to święto ruchome obchodzone na przełomie kwietnia i maja. Święto upamiętnia dzień wybuchu powstania w getcie warszawskim, kiedy osoby narodowości żydowskiej stanęły do walki z hitlerowcami.

— To jest bardziej wewnętrzne święto Izraela. Nie ma takiej wagi międzynarodowej. Chociaż obchody odbywają się również u nas. Moim zdaniem ta kwestia ma wszelkie predyspozycje do dyskusji. Z pewnością nikt nie zmienia daty. Tym niemniej to jest kwestia warta przedyskutowania — podkreślił dyrektor Muzeum Historii Żydowskiej im. Gaona w Wilnie.

Przed niemiecką okupacją na terytorium Litwy mieszkało ok. 210 tys. Żydów. W czasie okupacji wymordowano 190-196 tys. przedstawicieli narodowości żydowskiej. Większą część zlikwidowano w pierwszych miesiącach okupacji pomiędzy czerwcem a grudniem 1941 r. W 1995 r. prezydent Algirdas Brazauskas, podczas wizyty w Izraelu, przeprosił w imieniu narodu litewskiego naród żydowski, że część mieszkańców Litwy brało udział w zagładzie.

Fot. Marian Paluszkiwicz

Od marca nowa opłata dla użytkowników energii elektrycznej. Kogo będzie dotyczyć?

Justyna Giedrojc

ESO przypomina swoim konsumentom o konieczności deklarowania danych z liczników energii elektrycznej.

OPŁATA ZA MONITOROWANIE DANYCH

„Konsumenci, którzy nie wskażą, ile prądu zużyli, będą zobowiązani do pokrycia opłaty za monitorowanie danych ESO. Zgodnie z nowymi zasadami klient, który deklaruje dane z licznika rzadziej niż raz do roku, będzie musiał zapłacić 21,76 euro. Tyle wyniesie opłata za odczytanie danych z licznika przez pracowników ESO. Decyzję o wdrożeniu tego rodzaju opłaty podjęła Państwowa Rada Regulacji Energetyki (VERT). Opłata będzie obowiązywać od marca 2025 roku” — głosi komunikat opublikowany przez Operatora Dystrybucji Energii (ESO).

INTELIGENTNE LICZNIKI

— Dla ponad miliona naszych klientów zainstalowaliśmy inteligentne liczniki energii elektrycznej, dlatego nie muszą oni deklarować danych za zużyty prąd. Ich dane automatycznie trafiają do wszystkich niezależnych dostawców energii elektrycznej. Jednak dla posiadaczy liczników starszej generacji obowiązuje deklarowanie wskazań licznika. Jeżeli klient dłużej niż przez rok nie zadeklaruje wskazań, zrobią to za niego pracownicy ESO. Za tę usługę będzie musiał jednak zapłacić 21,76 euro. Opłaty tej można uniknąć w prosty sposób — należy jedynie samemu systematycznie deklarować ilość zużytego prądu. Tak też postępuje przeważająca większość naszych klientów, którzy na razie nie posiadają inteligentnych liczników — mówi Rasa Juodkienė, rzeczniczka ESO.

Od marca tego roku konsumenci korzystający z energii elektrycznej będą musieli zmierzyć się z dodatkowym obciążeniem finansowym.

Okolo 70 tys. odbiorców energii elektrycznej nie deklaruje wskazań licznika dłużej niż rok **Fot. Marian Paluszkiewicz**

ŚREDNIA KWOTA OPŁATY

W najbliższym czasie pracownicy ESO będą sprawdzali liczniki konsumentów energii elektrycznej, którzy nie deklarowali danych w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Oznacza to, że część użytkowników powinna zadeklarować dane swoich liczników jeszcze w lutym, część w marcu czy kwietniu, w zależności od tego, kiedy ostatni raz deklarowali dane.

— Dotychczas za monitorowanie liczników, czyli za godziny pracy naszych inżynierów, transport, którym dojeżdżają, płacili wszyscy klienci ESO. W ten sposób odpowiedzialni użytkownicy musieli pokrywać wydatki, które zostały poniesione z powodu osób, na czas nie deklarujących wskazań — podkreśla Rasa Juodkienė.

Odbiorcy energii elektrycznej, którzy jeszcze nie zadeklarowali danych swoich liczników, mogą to zrobić do marca. Warto pamiętać, że nie deklarując danych, w wystaw-

wionym rachunku za prąd będzie figurować średnia kwota, która nie zawsze odzwierciedla faktyczną ilość zużytego prądu.

PONAD MILION ODBIORCÓW NIE MUSI DEKLAROWAĆ DANYCH

W styczniu i lutym ESO poinformuje klientów o obowiązujących od marca zasadach mailowo albo SMS-em. Dlatego ważne jest upewnić się, czy dane kontaktowe odbiorcy są nadal aktualne. Według statystyk obecnie około 70 tys. odbiorców energii elektrycznej nie deklaruje danych dłużej niż rok. Gospodarstwa domowe stanowią około 68 tys., 2 tys. to klienci biznesowi. 13 tys. klientów nie udostępniło żadnych danych kontaktowych. 1,34 mln użytkowników ESO posiada inteligentne liczniki i nie musi deklarować ich wskazań. Szacuje się, że do 2030 r. inteligentne liczniki zastąpią liczniki starszej generacji. ■

Muchomor czerwony i 15 lat więzienia

Honorata Adamowicz

Przez kilka lat z rzędu toksykologzy zaobserwowali wzrost liczby przypadków zatrucia, w tym przypadków zagrażających życiu. W ubiegłym roku w szpitalu Lazdynai w Wilnie lekarze uratowali czterech pacjentów, którzy dostali psychozy z powodu zażycia czerwonych muchomorów.

NAJBARDZIEJ NIEBEZPIECZNA ODMIANA MUCHOMORÓW

— Najbardziej niebezpieczne są muchomory czerwone. Teraz mówimy właśnie o czerwonych, choć zielone też są niebezpieczne dla zdrowia. Muchomor czerwony jest niebezpieczny, ponieważ jest grzybem nie tylko trującym, ale też halucynogennym. Zawiera dwie główne substancje aktywne, a mianowicie muscimol i kwas ibotenowy. Muscimol jest substancją działającą hamująco na mózg i powoduje halucynacje, podczas gdy kwas ibotenowy jest substancją pobudzającą. Po zjedzeniu czerwonego muchomora człowiek może odczuwać różne skutki — od bardzo silnego zahamowania do silnego pobudzenia i odwrotnie. Najczęstszymi objawami są halucynacje wzrokowe i czuciowe, nieodpowiednie zachowanie, niepokój, drganie mięśni, drgawki, a w ciężkich przypadkach, w zależności od ilości spożytego grzyba, utrata przytomności aż do śpiączki — powiedziała w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Gabija Laubner-Sakalauskienė, toksykolog w Republikańskim Wileńskim Szpitalu Uniwersyteckim.

ZMIANY OD 1 STYCZNIA

Jak nas poinformował Departament ds. Kontroli Narkotyków, Tytoniu i Alkoholu (NTAKD), substancje czynne (muscimol i kwas ibotenowy), znajdujące się w muchomorach czerwonych, są uważane za środki odurzające i substancje psychotropowe, niezależnie od miejsca ich znalezienia.

Od początku tego roku substancje zawarte w muchomorach zostały wpisane na listę środków odurzających lub substancji psychotropowych. Za ich rozprowadzanie grozi kara do 15 lat pozbawienia wolności.

Od 1 stycznia samo posiadanie tych substancji podlega sankcjom karnym. Jaka kara zostanie nałożona, będzie zależać od okoliczności z zamiarem lub bez zamiaru dystrybucji, ale we wszystkich przypadkach kara będzie stosowana tak samo jak w przypadku narkotyków. W przypadku braku zamiaru rozpowszechniania, ryzyko pozbawienia wolności wynosi do dwóch lat. W przypadku zamiaru sprzedaży w dużych ilościach, możliwe jest pozbawienie wolności do 15 lat.

TO NIE LEKARSTWO!

— W sezonie jesiennym obserwuje się wzrost liczby pacjentów. Ale nie tyle tych, którzy zbierają muchomory w lasach, aby się nimi odurzyć, co tych, którzy wierzą, że mają one właściwości lecznicze. Niektórzy wciąż wierzą, że muchomory mogą leczyć raka, depresję, bezsenność. Tacy ludzie chcąc wyleczyć się spożywają te grzyby i nie myślą, że może to doprowadzić do bardzo smutnych skutków. Muchomory to nie lekarstwo, a trucizna — podkreśla Gabija Laubner-Sakalauskienė.

Coraz częściej obserwuje się nieodpowiedzialne wykorzystywanie

muchomorów przez osoby, które świadomie nimi odurzają się, reklamując je w domenie publicznej i zatrują się nimi. Również toksykologzy zwracają uwagę na szkodliwe dla zdrowia wykorzystywanie grzybów w ten sposób, a także na występowanie ciężkich przypadków zatrucia.

„Decyzja została podjęta po dokonaniu oceny obecnej sytuacji z muscymelonami i apelu toksykologów medycznych o rosnącym trendzie nieodpowiedzialnej konsumpcji, zatrucia, promocji i reklamy tych grzybów. Ponadto, zgodnie z danymi celnymi, dość znaczne ilości muszkatołowców są wysyłane pocztą i przewożone przez granice. W związku z rosnącym i nieodpowiedzialnym wykorzystaniem oraz reklamą muchomorów, co może prowadzić do niebezpiecznych konsekwencji oraz po dokonaniu oceny potencjalnego ryzyka, postanowiono zaproponować Ministerstwu Zdrowia RL włączenie substancji czynnych zawartych w muchomorach do wykazu substancji odurzających i psychotropowych” — poinformowano nas w NTAKD.

TVP
WILNO

Coraz częściej obserwuje się nieodpowiedzialne wykorzystywanie muchomorów przez osoby, które świadomie nimi odurzają się. Fot. Freepik.com

Bezrobocie zimą tradycyjnie rośnie, bieżący sezon nie jest wyjątkiem

Honorata Adamowicz

W grudniu bezrobocie wzrosło o 0,3 proc. do 9 proc. 1 stycznia 2025 r. w kraju zarejestrowanych było 163 600 osób poszukujących pracy, co stanowi wzrost o 3,9 proc. w porównaniu z poprzednim miesiącem.

— Rynek pracy jest określany w kategoriach podaży i popytu na pracę, zarejestrowanego bezrobocia, który zależy od sytuacji gospodarczej kraju, sytuacji geopolitycznej itp. Najwyższy wskaźnik zatrudnienia odnotowano w trzecim kwartale 2022 r. (75,2 proc.), ze względu na korzystne trendy migracyjne i rosnącą siłę roboczą. W ciągu dwóch lat zatrudnienie spadło o 1 proc., ale pozostało o 1 proc. wyższe niż w trzecim kwartale 2019 r. Innymi słowy, rynek pracy utrzymuje umiarkowane trendy i nie wykazuje większych zmian — powiedziała w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Milda Jankauskienė, rzeczniczka prasowa Służby Zatrudnienia.

PIĘCIU PRACODAWCÓW OGŁOSIŁO GRUPOWE ZWOLNIENIA

W grudniu pięciu pracodawców ogłosiło planowane, a niektóre już realizowane zwolnienia grupowe. Ogółem ma zostać zwolnionych 407 pracowników. Zwolnienia grupowe w ubiegłym roku odnotowano w kilku sektorach. Najwięcej zwolnień grupowych odnotowano w branży odzieżowej. Właśnie branża odzieżowa była jednym z najbardziej dotkniętych sektorów, co stanowiło jedną piątą wszystkich zwolnień grupowych w ciągu roku.

— Krajowy rynek pracy ma charakter sezonowy, a aktywność zmienia się cyklicznie wraz z porami roku. Sektory usług, budow-

W ostatnim miesiącu 2024 r. rynek pracy w kraju odnotował sezonowo bardziej pasywny okres. Liczba osób poszukujących pracy a także liczba ofert pracy spadły, a bezrobocie rejestrowane wzrosło.

nictwa i rolnictwa są najbardziej wrażliwe na zmiany sezonowe. Najbardziej pasywne sezony na rynku pracy to późna jesień i zima, kiedy popyt na pracowników spada, zwłaszcza w przypadku tymczasowych, terminowych miejsc pracy. Jest to również okres, w którym bezrobocie rejestrowane ma tendencję wzrostową. Bezrobocie rejestrowane rośnie również tej zimy. Na przykład 1 stycznia 2025 r. w kraju zarejestrowanych było 163 600 osób poszukujących pracy, co stanowi wzrost o 3,9 proc. w porównaniu z poprzednim miesiącem — podkreśliła Milda Jankauskienė.

Zapotrzebowanie na pracowników również spada, a pracodawcy zamieścili w grudniu tylko 8,4 tys. ogłoszeń o wolnych miejscach pracy. Jest to najniższa liczba ofert pracy zarejestrowanych w ciągu 2024 roku. W porównaniu z listopadem liczba wolnych miejsc pracy w grudniu spadła o 22,4 proc.

RYNEK PRACY PODOBNO OŻYWI SIĘ NA WIOSNĘ

— Jak co roku, rynek pracy prawdopodobnie ożywi się na wiosnę. Pracodawcy zazwyczaj zaczynają poszukiwać kierowców ciągników, robotników, niewykwalifikowanych pracowników zajmujących się uprawami i hodowlą zwierząt, grzybiarzy, pracowników leśnych, niewykwalifikowanych dojarzy, i mechaników już w marcu. W sektorze budowlanym firmy zajmujące się budową i naprawą dróg najwcześniej zaczynają szukać pracowników. Pracownicy budowlani otrzymują również więcej ofert pracy, podczas gdy firmy budowlane również zaczynają aktywniej poszukiwać pracowników. Firmy zajmujące się zakwaterowaniem i cateringiem zaczynają zatrudniać później, poszukując kucharzy, kelnerów, pracowników kuchni, barmanów-kelnerów, pomocników kucharzy, piekarzy, zmywaczy (ręcznych), sprzątaczy i pracowników fast-foodów — wymienia rozmówczyni. ■

Najbardziej pasywne sezony na rynku pracy to późna jesień i zima, kiedy popyt na pracowników spada, zwłaszcza w przypadku tymczasowych, terminowych miejsc pracy **Fot. Marian Paluszkiewicz**

SoDra o II filarze emerytalnym

„Drugi filar emerytalny to jeden ze sposobów na zapewnienie dodatkowego dochodu w starości” — mówi Małgorzata Kozicz, rzeczniczka SoDry — państwowego zakładu ubezpieczeń społecznych.

Mieszkańcy Litwy mogą sprawdzić, czy zostali włączeni do drugiego filaru emerytalnego, logując się na swoje konto osobiste na stronie www.sodra.lt/gyventojui za pomocą bankowości elektronicznej lub innego sposobu identyfikacji elektronicznej.

Aleksander Borowik: Poszczególni mieszkańcy otrzymali już powiadomienia od SoDry o włączeniu do II filaru emerytalnego lub automatycznym odnowieniu zawieszonych wcześniej składek...

Małgorzata Kozicz: Tak, do 30 czerwca osoby te mogą zdecydować, czy chcą uczestniczyć w drugim filarze emerytalnym. Konieczne jest wybranie jakiegokolwiek formy dodatkowego oszczędzania, ponieważ w związku ze zmianami demograficznymi, w przyszłości emerytury płacone przez SoDrę będą wynosiły ok. 40 proc. obecnego dochodu. W systemie akumulacji emerytalnej składki płacone przez uczestników są inwestowane, co w dłuższej perspektywie może przynieść zwrot z inwestycji i zwiększenie gromadzonych sum.

Powiadomienia o włączeniu do drugiego filaru w tym roku mogły otrzymać osoby, które są w wieku od 18 do 40 lat, pracują na umowie o pracę lub są samozatrudnione. Część z tych osób mogła być już poprzednio automatycznie włączona do kumulacji emerytur, ale odmówiła dołączenia do drugiego filaru, dlatego są zapraszane ponownie.

A jeżeli ktoś nie będzie chciał wejść do II filara?

Ustawa o kumulacji emerytur stanowi, że mieszkańcy co trzy lata, aż do osiągnięcia 40. roku życia, są automatycznie przypisywani do gromadzenia funduszy emerytalnych drugiego filaru. Jeżeli odmówią, takie automatyczne zaproszenie do drugiego filaru otrzymują co trzy lata.

Na przykład: jeżeli młodszy niż 40 lat pracujący mieszkaniec Litwy został włączony do II filaru emerytalnego w 2019 r. i nie wyraził zgody na groma-

■ Małgorzata Kozicz Fot. arch. M. K.

dzenie emerytury w II filarze, ponownie mógł otrzymać takie zaproszenie w 2022 r. Jeżeli w 2022 r. również nie zechciał dołączyć do II filaru, w tym roku znowu został włączony automatycznie i może zadecydować — dołączyć do drugiego filaru lub nie. Na podjęcie decyzji jest czas do 30 czerwca.

Czy jest możliwość wyboru?

Ludzie, którzy otrzymują komunikaty o przyłączeniu do II filaru emerytalnego, mają trzy możliwości: a/ nie robić nic i rozpocząć gromadzenie emerytury w losowo wybranym przez SoDrę funduszu emerytalnym, b/podpisać umowę z wybranym przez siebie funduszem emerytalnym, c/ zrezygnować z uczestnictwa w drugim filarze emerytalnym. W tym ostatnim przypadku konieczne jest zgłoszenie swojej odmowy na piśmie — zdalnie, poprzez konto www.sodra.lt/gyventojui lub w dowolnym dziale obsługi klientów SoDry. Jeżeli taka odmowa nie zostanie zgłoszona, uważa się, że człowiek zgodził

się z przyłączeniem do drugiego filaru i od 1 lipca 2025 r. rozpocznie się odprowadzanie jego składek do prywatnych funduszy emerytalnych.

Jakie są koszty wstąpienia do „Klubu II Filara”?

Jeśli osoba zdecyduje się na uczestnictwo w drugim filarze systemu emerytalnego, to do funduszu emerytalnego co miesiąc będzie wpłacane 3 proc. od dochodu tej osoby oraz dodatek państwowy w wysokości 1,5 proc. średniej płacy krajowej. Na przykład: jeżeli człowiek zarabia 2 tys. euro brutto (przed odliczeniem podatków oraz składek), co miesiąc od jego dochodu będzie odprowadzane 60 euro. Dodatkowo co miesiąc 30,33 euro wpłaci państwo. W ten sposób miesięcznie na konto tej osoby w funduszach emerytalnych będzie odprowadzane 90,33 euro. Dodatek państwowy co roku wzrasta wraz ze wzrostem średniej płacy krajowej.

W tym roku uwagę na powiadomienia „Sodry” powinni zwrócić także mieszkańcy powyżej 40. roku życia, jeżeli już są członkami II filaru emerytalnego, ale w roku 2013 lub 2019 na czas nieokreślony wstrzymali płacenie składek. Są to ludzie, którzy wcześniej uczestniczyli w gromadzeniu emerytur, ich zgromadzone kwoty pozostały w funduszach emerytalnych i nadal są inwestowane, ale w 2013 r. lub w 2019 r., w trakcie reformy emerytalnej, zdecydowali się oni zaprzestać płacenia nowych składek. Zgodnie z prawem ich składki są odnawiane automatycznie, jednak mają oni prawo do odmowy odnowienia składek. ■

Rozmawiał Aleksander Borowik

Oferta i „zawieszonym”

Wznowienie płatności składek oferowane jest też osobom, które są uczestnikami akumulacji, ale w 2013 lub 2019 r. zawiesiły płacenie składek. W związku z tym, że nie są one nowymi uczestnikami włączanymi do drugiego filaru, lecz już uczestniczącymi w akumulacji emerytalnej, nie podlegają ograniczeniu do 40 lat.

Zwierzęta domowe uczą nas empatii

Według badania Dog Parent Study przeprowadzonego przez BarkBox, 71 proc. właścicieli psów uważa, że dzięki swoim czworonożnym przyjaciołom są szczęśliwsi, a aż 93 proc., że posiadanie psa czyni ich lepszymi ludźmi. Przyczyn, dla których opieka nad psem sprawia, że stajemy się lepszą wersją siebie, jest mnóstwo. Znowu kłania się tu oksytocyna, nie bez powodu nazywana hormonem troski i przywiązania. Jej wyrzut, który następuje w wyniku kontaktu z psem, zwiększa nie tylko poczucie relaksu, ale także zaufania i empatii.

Opiekunowie psów są bardziej empatyczni i wrażliwi na krzywdę innych, częściej też skłonni są do pomocy słabszym i potrzebującym wsparcia. Psy uczą nas empatii.

Jeśli dodatkowo psa adoptujemy, a nie kupimy z hodowli, opiekując się nim, pocujemy się po prostu potrzebni, zwiększy się nasze poczucie sprawczości, bo w końcu odmienimy całkowicie los tego zwierzęcia. Sami dla siebie będziemy lepszymi ludźmi, a to bezcenne w budowaniu poczucia własnej wartości.

Konsekwentne praktykowanie empatii, nie tylko względem zwierząt, ale i ludzi, poprawia zdolność skutecznego radzenia sobie z trudnymi doświadczeniami emocjonalnymi i reagowania na nie. Przygarnięcie bezdomnego czworonoga jest oczywiście przejawem altruizmu, ale w gruncie rzeczy to także — paradoksalnie — czysty egoizm, tyle że ten zdrowy, który służy i tobie, i twojemu psu.

Fot. Pixabay.com

Cechy osób nadmiernie zaniedbanych emocjonalnie w dzieciństwie

Osoby zaniedbane emocjonalnie w dzieciństwie często tłumią swoje emocje
Fot. Freepik.com

Zaniedbanie emocjonalne w dzieciństwie może na długo odcisnąć piętno na dorosłym życiu — wpływa na samoocenę, relacje oraz sposób radzenia sobie z emocjami.

Chroniczne korzystanie z mechanizmów „odrętwienia”. Osoby zaniedbane emocjonalnie w dzieciństwie często uciekają w zachowania mające na celu stłumienie emocjonalnego bólu, takie jak kompulsywne oglądanie telewizji lub wielogodzinne przeglądanie mediów społecznościowych. Tego typu mechanizmy, choć chwilowo przynoszą ulgę, nie pomagają w rozwiązaniu problemu i mogą prowadzić do pogłębienia poczucia izolacji.

Emocjonalna obojętność lub przesadne reakcje. Osoby te często albo tłumią swoje emocje, co sprawia, że wydają się chłodne i zdystansowane, albo reagują nadmiernie na sytuacje, które tego nie wymagają. Dorosłe życie z takim wzorcem emocjonalnym może prowadzić do konfliktów interpersonalnych i trudności w budowaniu zdrowych relacji.

Hiperniezależność. Ludzie, którzy doświadczyli zaniedbania emocjonalnego, często uczą się, że nie mogą polegać na innych, co skutkuje nadmiernym dążeniem do samowystarczalności.

Trudności z ustalaniem zdrowych granic. Osoby te często mają trudności z powiedzeniem „nie” lub wyznaczeniem granic, co prowadzi do nadmiernego obciążania się obowiązkami. Osoby nadmiernie zaniedbane emocjonalnie w dzieciństwie często też próbują uszczęśliwiać innych, nawet kosztem własnego komfortu. W ten poszukują aprobaty, której brakowało im w dzieciństwie.

Niska samoocena. Brak wiary w siebie to typowy problem tych, którzy nigdy nie otrzymali potwierdzenia swojej wartości jako dzieci.

Lęk przed porzuceniem. Osoby zaniedbane emocjonalnie w dzieciństwie często obawiają się, że zostaną opuszczone, nawet w stabilnych relacjach. Taki lęk może powodować trudności w utrzymaniu zdrowych relacji międzyludzkich, a także nadmierne reagowanie na drobne nieporozumienia.

Lęk i depresja. Osoby zaniedbane emocjonalnie w dzieciństwie są bardziej narażone na przewlekłe problemy ze zdrowiem psychicznym, takie jak zaburzenia lękowe i depresja. To poczucie bezradności może prowadzić do przekonania, że wysiłki nie przynoszą rezultatów, co z kolei pogłębia przygnębianie i wzmacnia lęki.

Europa w depresji. Kryzys odbija się na naszym zdrowiu psychicznym

Według szacunków WHO do 2030 r. depresja będzie najczęściej występującą chorobą na świecie. W Europie cierpi na nią już niemal połowa mieszkańców.

Wojna, pandemia, kryzys klimatyczny, sytuacja gospodarcza, migracja — te zjawiska znacząco wpływają na pogorszenie kondycji psychicznej Europejczyków. Z licznych badań przytoczonych w artykule Krystyny Romanowskiej „Jesteśmy nieszczęśliwi, bo mamy za dobrze? Nowe dane o zdrowiu psychicznym Europejczyków” wynika, że problemów emocjonalnych lub psychospołecznych, takich jak depresja lub niepokój, w ciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyła prawie połowa mieszkańców Starego Kontynentu. To prawie 84 mln ludzi.

Z sondażu przeprowadzonego jesienią na zlecenie PE wynika, że 41 proc. Europejczyków najbardziej martwi sytuacja gospodarcza. Kolejne miejsca na liście problemów budzących niepokój zajęły sytuacja międzynarodowa (34 proc.), migracja (28 proc.) i przestępczość (17 proc.). Z innego badania — Eurobarometr — wynika, że mieszkańców niepokoją ekstremalne zjawiska pogodowe.

Najbardziej boją się ich Grecy (61 proc.), potem: Maltańczycy, Słowacy, Węgrzy i Holendrzy.

Źródła lęku i niepokoju zmieniają się w zależności od usytuowania kraju na mapie. Mieszkańcy północy Europy w mniejszym stopniu obawiają się skutków zmian klimatycznych, bardziej zaś trapią ich zagrożenia wynikające z sytuacji geopolitycznej. Skandynawowie boją się cyberataków, a narody bałtyckie zakłóceń infrastruktury krytycznej i wojny hybrydowej.

Według WHO od czasu pandemii stan zdrowia psychicznego pogorszył się na całym świecie — z depresją żyje już blisko 350 mln ludzi. Najgorzej jest w Indiach, gdzie z powodu depresji cierpi aż 56,6 mln osób, czyli 4,5 proc. całej populacji tego kraju. Na drugim miejscu znalazły się Chiny (54,8 mln osób), a na trzecim USA (17,7 mln).

Jeśli jednak weźmie się pod uwagę procentowy udział chorych w społeczeństwie, najgorzej jest w Europie. Najwięcej osób borykających się z problemem zdrowia psychicznego jest w Ukrainie (6,5 proc. społeczeństwa), Estonii (5,9 proc.) oraz Grecji i Portugalii. (5,7 proc.). ■

Zdanie, którego nie należy powtarzać swoim wnukom

„Ale wyrosłeś/-aś! Chyba troszkę ci się przytyło” — często powtarzają wnukom dziadkowie.

Dawniej przybieranie na wadze częściej uznawane było za objaw zdrowia i krzepkości niż skutek złej diety i braku ruchu. Lepiej, by dziecko dużo jadło i miało trochę „ciałka” — mawiali ludzie.

I o ile w czasach, gdy przeciętne dziecko większość dnia spędzało na podwórku, a w sklepach półki świeciły pustkami, taki pogląd mógł być uzasadniony — dziś jest dokładnie na odwrót. Skala nadwagi u dzieci rośnie w zaskakującym tempie, a zaburzenia odżywiania stają się coraz częstsze. Dlatego dziadkowie, komentując wagę wnuka czy wnuczki, mogą nieumyślnie ich zawstydzić i spowodować na nich problemy — nawet jeśli w ich słowach pobrzmiewa podziw, a nie krytyka. Niepozorna uwaga może pozostać w pamięci dziecka przez lata i rzutować na jego obraz siebie, który dopiero się kształtuje. „Naszym obowiązkiem, jako odpowiedzialnych dorosłych, jest wspieranie i zachęcanie dzieci, aby czuły się pewnie we własnej skórze” — mówi psycholożka dziecięca Ann-Louise Lockhart. „Unikajmy komentarzy, które mogłyby potencjalnie zaszkodzić ich poczuciu własnej wartości i prowadzić do utraty pewności siebie. Ciągłe spotykam się z tym w swojej praktyce — od małych dzieci po dorosłych” — mówi psycholog podkreślając, że tak bezpośrednie uwagi od dziadków, jak te dotyczące wagi, są zapamiętywane i na długo pozostają w głowie.

Wojna, pandemia, kryzys klimatyczny i sytuacja gospodarcza znacząco wpływają na pogorszenie kondycji psychicznej Europejczyków Fot. Freepik.com

Str. Opr. H.A. na podst. zwierciadlo.pl
Fot. Pixabay.com

Euro z każdego biletu na tę wystawę pójdzie na pomoc muzeom w Ukrainie

Justyna Giedrojc

Z inicjatywy Narodowego Muzeum Litwy euro z każdego sprzedanego biletu zostanie przekazane ukraińskim placówkom muzealnym, które wypożyczyły zaprezentowane na wystawie eksponaty. Są to: Narodowe Muzeum Historii Ukrainy, Instytut Archeologii Narodowej Akademii Nauk Ukrainy, Muzeum Historii we Lwowie, Muzeum Krajoznawcze obwodu zaporoskiego.

KONIECZNOŚĆ WSPIERANIA INSTYTUCJI KULTURALNYCH

Organizatorzy wydarzenia zaznaczają, że inicjatywa przypomina o konieczności wspierania instytucji kulturalnych w ogarniętym wojną kraju.

— Muzea wypożyczyły część złotego funduszu muzealnego Ukrainy. Na wystawie w Wilnie zaprezentowano ponad 300 eksponatów, których ogólna wartość przekracza 10 mln euro. Na Litwie na tyle cenna kolekcja wyeksponowana jest po raz pierwszy. Wszystkie przedmioty odzwierciedlają świetność dziedzictwa Rusi Kijowskiej oraz nawiązują do obejmującego ponad 300 lat okresu powstania i rozwoju państwa — zapowiada dr Rūta Kačkutė, dyrektorka Narodowego Muzeum Litwy.

Rus Kijowska była pierwszym państwem, które powstało w średniowieczu na terenach obecnej Ukrainy i w 988 r. Państwo przyjęło chrzest w obrządku wschodnim. Wtedy Rus Kijowska stała się jednym z krajów europejskich. Międzynarodowa wystawa poświęcona jest historii tego wczesnośredniowiecznego państwa Europy Wschodniej, które współczesna Ukraina uważa za swój początek. Jest to wielokulturowa jednostka istniejąca w IX-XIII wieku, która powstała z potrzeby handlu i rozrosła się pod silnym wpływem skandynawskich Wikingów, stepowych nomadów i Bizancjum.

W Domu Historii w Wilnie czynna jest międzynarodowa wystawa „Ruś Kijowska. Początek”. „Na Litwie na tyle cenna kolekcja wyeksponowana jest po raz pierwszy” — zapowiadają organizatorzy.

Na wystawie w Wilnie zaprezentowano ponad 300 eksponatów, których ogólna wartość przekracza 10 mln euro **Fot. Muzeum Narodowe Litwy**

Za pieniądze zebrane podczas zeszłorocznej akcji zakupiono oraz przekazano placówkom muzealnym w Ukrainie materiały i sprzęt niezbędne do renowacji. To dało możliwość ukraińskim konserwatorom w skomplikowanych warunkach kontynuować prace restauratorskie.

SOLIDARNOŚĆ Z NARODEM UKRAINY W OBLICZU WOJNY

Inicjatywa Muzeum Narodowego Litwy jest kontynuacją zeszłorocznej akcji „Ukraina nie ma czym się bronić”. Jej celem jest zwrócenie uwagi na konieczność zachowania dziedzictwa kulturowego.

— Zapoznanie się z historią regionu w ramach naszej wystawy jest jednocześnie wsparciem materialnym muzeów Ukrainy. Jest to też akcja symboliczna, która pokazuje

naszą solidarność z ukraińskim narodem w obliczu wojny — podkreśla dr Rūta Kačkutė.

Za pieniądze zebrane podczas zeszłorocznej akcji zakupiono oraz przekazano placówkom muzealnym w Ukrainie materiały i sprzęt niezbędne do renowacji. To dało możliwość ukraińskim konserwatorom w skomplikowanych warunkach kontynuować prace restauratorskie. W ubiegłym roku odrestaurowano ponad 300 eksponatów muzealnych. W ramach współpracy ukraińscy specjaliści wzięli udział w dwutygodniowych szkoleniach przeprowadzonych przez specjalistów z centrum restauracji zabytków Narodowego Muzeum Litwy. Mieli też okazję do zwiedzania muzeów Wilna, nawiązania współpracy z litewskimi fachowcami.

Wystawa w Domu Historii (ul. T. Kosciuszko 3) potrwa do 30 marca. Wydarzenie odbywa się pod patronatem prezydenta Litwy Gitanasa Nausėdy.

Dzień Obrońców Wolności w Rudominie

13 stycznia na Litwie obchodzony jest Dzień Obrońców Wolności, upamiętniający osoby, które zginęły w 1991 r. podczas agresji armii radzieckiej w Wilnie. W tym szczególnym dniu społeczeństwo litewskie oddaje hołd poległym, wspominając ofiary tamtej nocy.

Centrum Kultury w Rudominie oraz jego filie włączyły się w obywatelską inicjatywę „Światło Zwycięstwa”. 13 stycznia o godz. 8.00 na dziesięć minut w oknach zapalono świece pamięci i jedności, aby uczcić poległych. Symbolem inicjatywy jest świeca, ponieważ symbolizuje życie, światło, sprawiedliwość, pamięć i jedność. Płomień świecy to również symboliczny wyraz wdzięczności mieszkańców Litwy dla wszystkich, którzy walczyli i zginęli za wolność.

Tego samego dnia wieczorem pracownicy tej placówki kulturalnej oraz mieszkańcy Rudomina wzięli udział w pięknej inicjatywie upamiętniającej tragiczne wydarzenia z historii Litwy. W czternastu miejscowościach rejonu wileńskiego zapłonęły ogniska pamięci. Każde z czternastu ognisk symbolizowało jednego z 14 obrońców wolności, którzy polegli 13 stycznia 1991 r. W Rudominie ognisko zostało rozpalone w parku przy Centrum Kultury.

Podczas uroczystości przypomniano wydarzenia z 1991 roku. Zespół wokalny „Gija” zaśpiewał piękne pieśni, a wyjątkowym momentem był pochód dzieci ze świecami — szacunek dla poległych oraz pielęgnowanie wartości wolności i wdzięczności. Pamięć ofiar uczczono minutą ciszy, a uroczystość zakończono wspólnym odśpiewaniem Hymnu Narodowego Litwy.

Na uroczystości w Rudominie obecni byli również dostojni goście, w tym radna Samorządu Rejonu Wileńskiego, Rūta Carik. „Byłam także przy Radzie Najwyższej 13 stycznia. Byłam wtedy bardzo mała. Pamiętam jednak, jak chłodno było tamtego dnia, ale jak ciepło robiło się na sercu. Pamiętam smak tamtej herbaty, tańce i piosenki. Nie staliśmy tam z bronią, ale z niezwykle silnym duchem i wielką wiarą. Tego dnia nie zdobyliśmy wolności — zawsze byliśmy wolni w naszych sercach, zawsze byliśmy Litwinami na naszej ziemi. Gratuluję wszystkim i życzę, byście zawsze wykazywali się odwagą, jednością

Zespół wokalny „Gija” zaśpiewał piękne pieśni, a wyjątkowym momentem był pochód dzieci ze świecami — szacunek dla poległych oraz pielęgnowanie wartości wolności i wdzięczności.

oraz zrozumieniem tego, kim jesteśmy i gdzie jesteśmy, a także tego, że mamy, o co walczyć” — powiedziała Rūta Carik.

Oprócz Rudominy ogniska pamięci zapłonęły także w Niemenczynie, Awizeniach, Zujunach, Czarnym Borze, Mickunach, Mariampolu, Ławaryszkach, Mejszagole, Glincisz-

kach, Suderwie, Bezdanach, Bujwiedzach i Karwiach.

Należy pamiętać, dlaczego jesteśmy wolni oraz jak silna i niezwykła może być jedność, determinacja i miłość do wolnej Litwy. ■

Inf. i fot.: Centrum Kultury w Rudominie

Centrum Kultury w Rudominie oraz jego filie włączyły się w obywatelską inicjatywę „Światło Zwycięstwa”: 13 stycznia w oknach zapalono świece pamięci i jedności, aby uczcić poległych

Przytuli, wysłucha, wesprze dobrą radą i dobrym słowem, pocieszy, częstując smaczkowitą szarlotką. Babcia. To o niej mowa. 21 stycznia obchodzony jest w Polsce Dzień Babci i chociaż na Litwie nie ma takiego święta, uczniowie polskich szkół i przedszkoli Wileńszczyzny z okazji polskiego Dnia Babci organizują imprezy, na które zapraszają swych dziadków.

21 stycznia – Dzień BABCI

Kiedy tata basem huknie,
kiedy mama cię ofuknie,
kiedy patrzą na człowieka
okiem złym –
To do kogo człowiek stuka,
gdzie azylu sobie szuka,
to do kogo, to do kogo tak
jak w dym?
U Babci jest słodko,
świat pachnie szarlotką.
– No, proszę, zjedz jeszcze

ździebelko
i głowa do góry!
Odpędzę te chmury
i niebo odkurzę miotłą.
Nie ma jak Babcia,
jak babcię kocham –
Bez Babci byłby kiepski los.
Jak macie Babcię,
To się nie trapiecie,
Bo wam nie spadnie z głowy włos!

Babcie rekordzistki

* Najmłodsza babcia na świecie ma 16 lat.
* Najstarsza blogerka na świecie liczyła 107 lat – do tej pory żadna seniorka nie pobiła rekordu Australijki Olive Riley, która wślawiła się tym, że w wieku 107 lat zaczęła pisać blog internetowy.
* Polska babcia-rekordzistka ma 124 wnuków, prawnuków i praprawnuków – to Pani Katarzyna Manikowska ze wsi Ostrowąs. Dokładny spis wnucząt został zrobiony 17 lat temu, kiedy pani Manikowska obchodziła setne urodziny.

Babcia to ukochana osoba, która:

- potrafi nas zrozumieć,
- przytuli, jeśli mamy kłopoty,
- wytłumaczy, że nie ma się czym martwić,
- nigdy się nie gniewa, nawet gdy coś porządnie przeszkrobimy,
- to ona wciska w małą rączkę, to, co najsmaczniejsze,
- potrafi najlepiej wysłuchać cierpliwie zwierzeń i marzeń rodzących się w małych główkach. To Babcia najskuteczniej ukoji łzy.

22 stycznia – Dzień DZIADKA

Dziadek to idealny kolega do zabawy, majsterkowicz, złota rączka, a niekiedy też świetny kucharz. Nieważne wnuczek czy wnuczka, każde dziecko łgnie do dziadka. Uwielbiają razem czytać bajki, jeździć na sankach i bawić się w piratów. Tego dnia wnukowie i wnuczki biegną do dziadka z życzeniami i słodkościami.

Dziadku, Dziadku,
Czy to Ty?
Coś na Twojej głowie lśni.
To korona! Słowo daję!
Przecież znam korony z bajek!
Czy to fotel?

Ale skąd!
To nie fotel tylko tron!
I w ogóle i w szczególe
Jesteś Dziadku dzisiaj królem!
Pytasz, co to za zagadka?
To po prostu Święto Dziadka!

Dzień Dziadków na świecie

Historia dnia Dziadka wywodzi się od dnia Babci, które pojawiło się w kalendarzu w latach 60. XX wieku. O dniu dziadka pomyślano dużo później. Dopiero w 1978 roku pojawił się pomysł dołączenia do święta babci, dnia dziadka. W 1981 oficjalnie wpisano do kalendarza Dzień Dziadka 22 stycznia i do dzisiaj tego dnia je obchodzimy. To święto przywędrowało do nas ze Stanów Zjednoczonych, gdzie dzień Babci i Dziadka świętuje się wspólnie. Nie mogło przecież tak być, żeby babcia miała święto, a dziadek nie. W końcu dziadek jest równie ważny w życiu wnuków jak i babcia.

Drzewo Waszej rodziny

Rzecz jasna, że Wasze dziecięce rączki przygotowują w przedszkolu i szkole wiele drobiazgów dla Babci i Dziadka, ale każdy z Was – wnuków kochających swoich dziadków – może dodać coś wyjątkowego, coś tylko od siebie i związane tylko i wyłącznie z Waszymi Dziadkami – to drzewo genealogiczne. Dziadkom będzie miło, gdy zobaczą, że są korzeniami Waszej rodziny. Można je zrobić na wiele sposobów, zależy to od pomysłowości i możliwości technicznych.

Najprościej: wyciąć z fotografii twarze członków rodziny i nakleić je na jednakowej wielkości listki (wycięte z zielonego papieru). Na sporym kartonie narysować

lub nakleić z brązowego papieru drzewo. **Listki** – członków rodziny – nakleić w odpowiednich miejscach.

Można również znaleźć gałązkę prawdziwego drzewa (musi być dość elastyczna, jeśli gałązka będzie zbyt sucha, to połamie się w trakcie pracy) i umocować listki na niej z imionami członków rodziny. Gałązkę można dodatkowo ozdobić, np. serduszkami.

Trzecia propozycja: jeśli macie zdjęcia zeskanowane lub zrobione aparatem cyfrowym i potraficie już posługiwać się programem rysunkowym, przy pomocy starszego rodzeństwa lub rodziców możecie spróbować zrobić takie drzewo przy użyciu komputera, a następnie wydrukować je.

Bułeczki maślane posypane kruszonką

Wiesława Lewandowska

autorka bloga kulinarnego

„Dom pełen mięty”

Robi się je szybko, a ciasto dosyć łatwo się wyrabia. Można wyrobić je w mikserze. Bułeczki są puszyste, miękkie i nie starzeją się szybko.

Składniki:

• 4 szklanki mąki pszennej • 50 g drożdży • 2 jajka • 6 czubatych łyżek cukru • 1 szklanka mleka • 4 łyżki masła • szczypta soli

Kruszonka:

• łyżka masła • łyżka cukru • 1,5 łyżki mąki

Wykonanie:

Mleko lekko podgrzewamy. Do drożdży dodajemy pół łyżeczki cukru, łyżeczkę mąki i mleka, mieszamy, zostawiamy, aby podrosły. Mąkę przesiewamy, dodajemy sól, jajka ubite z cukrem, wyrabiamy do połączenia składników, na koniec wlewamy rozpuszczone, ale nie gorące masło, wyrabiamy ciasto, aż będzie odchodzić od ręki. Przykrywamy ściereczką i zostawiamy do wyrośnięcia. Jak wyrośnie ciasto, formujemy bułeczki. Dłonie

Bułeczki z ciasta drożdżowego posypane słodką kruszonką. Bardzo smaczne, a posmarowane masłem i z kubkiem mleka czy kakao są idealne na śniadanie czy kolację.

Fot. autorka

zwinąć tłuszczem, nabierać ciasto i robić okrągłe bułeczki, nie za duże, bo będą jeszcze rosły. Zostawiamy pod przykryciem, niech dobrze wyrosną. Z podanych składników robimy kruszonkę. Wyrośnięte bu-

łeczki posmarować rozmaconym jajkiem, posypać kruszonką. Gotowe bułeczki wstawić do piekarnika nagrzanego do 170 stopni, funkcja grzania góra-dół i piec 20-25 minut do zrumienienia. ■

Kapusta kiszona gotowana jak dawniej

Kapusta kiszona jest bardzo zdrowa, powinniśmy jeść jej jak najwięcej pod każdą postacią — jako surówki czy gotowaną. Najczęściej gotujemy z niej bigos, bardzo smaczny, ale dosyć ciężko strawny, ze względu na zawartość dużej ilości mięsa i tłuszczu. Kiedyś często gotowano kapustę mniej tłustą, na kościach czy żeberkach. Jest bardzo dobra, a bardzo prosta w przygotowaniu, właściwie gotuje się sama. Taką właśnie kapustę polecam.

Składniki:

• 1 kg kiszonej dobrej kapusty • 1 liść laurowy • 2 ziele angielskie • 1 cebula • 1 łyżeczka cukru • 1/2 łyżeczki majeranku

• 0,40 kg żeberek lub kości • sól • pieprz • 1 łyżka mąki • smalec

Wykonanie:

Mięso dokładnie umyć, zalać wodą tak, aby tylko je przykryła, zagotować i zebrać szumowiny. Ka-

Fot. autorka

pustę lekko odcisnąć, trochę ją posiekać, a jeśli jest bardzo kwaśna, trzeba ją opłukać i odcisnąć. Do mięsa dodać liść laurowy, ziele angielskie i kapustę, wolno gotować, aż mięso i kapusta będzie miękka. Cebulę obrać, pokroić w kostkę i przesmażyć na smalcu na złoty kolor, przełożyć bez tłuszczu do kapusty. Na pozostały tłuszcz wysypać mąkę i przesmażyć na złoto, rozproszyc wywarem z kapusty i dodać do garnka. Zagotować, doprawić do smaku pieprzem, solą, cukrem i majerankiem. Taką kapustę podajemy z ziemniakami, polanymi skwarkami ze zrumienioną cebulką. Bardzo smaczne, zdrowe, proste i treściwe danie. ■

Uśmiechnij się!

Uczeń pyta nauczycielki:

– Proszę pani, co to znaczy „nothing”?

– Nic – odpowiada nauczycielka.

– Jak to nic? Przecież musi coś znaczyć!

Pacjent opowiada psychiatrze o swoich kłopotach.

– Co noc prześladowuje mnie ten sam koszmarny sen. Śni mi się, że po całym mieszkaniu goni mnie teściowa z krokodylem na smyczy. Widzę wyraźnie te okropne żółte oczy, chropowate czoło, ostre zębiska.

– To rzeczywiście brzmi groźnie... –
przyznaje psychiatrę.

– Tak, a krokodyl wygląda jeszcze gorzej.

Kuba wraca z podwórka. Mama od razu robi mu wymówki:

– Jasiu wyglądasz jak prosię. Wiesz przynajmniej co to jest prosię?”

Kuba odpowiada:

– Wiem mamusiu, dziecko świni.

Wchodzi łysy do tramwaju, a Franciszka do Haliny mówi.

– Patrz, patrz łysy?!

A na to łysy.

– Nie łusy, tylko bilety do kontroli!

Na lekcji biologii nauczycielka
pyta Jasia:

– Co to jest mamuthus primigenius?

Ponieważ Jasio nie odpowiada,
pani mówi:

– To mamut, czyli prehistoryczny słoń.

– Coś podobnego! To jaskiniowcy umieli wynajdować takie uczone nazwy?

Jaś bawi się na podwórku z młodszym od siebie Krzysiem.

W pewnym momencie pyta:

– Pobawimy się w zoo?

– A jaka to zabawa? – dopytuje się malec.

– Bardzo prosta i przyjemna. Ja będę udawał małpę, a ty przyniesiesz mi z domu kilka bananów!

Dyrektor do swojego pracownika:

– Z pana to byłby doskonały przestępca...

– Dlaczego?

– Bo nie zostawia pan żadnych śladów swojej działalności...

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 16-17 STYCZNIA

Poziomo: KARBID - ZAKUP - SZARADA - TYRAN - SAPER - LAMENT - OBSTAWA
- FARAON - FENIG - IKONA - KŁAWESYN - ELANA - KOSMA - WICEMISS - BIAŁKO
- KARP - UCHATKA - NARWIK - AREAŁ - SUZIN - WTRYSK - FOTOTEKA - KONAR -
KAPRAL - LANS - SOFA - KOMIN - EKOLOG - ATOL - DATA

Pionowo: ZASTAWA - LEWICA - UFOLOG - RZYM - REALIA - REZON - BAREJA
- WACŁAW - ITALIA - IRAN - OŻENEK - IGNORANT - DANTON - SAMOUK - WEK-
SEL - CZAS - SFINKS - HAFTKA - AZTEK - OSKAR - RAPSOD - OKAP - ANONS
- ATENY - ROLA - ERWIN - MARKA - SZAFOT - OPÓR - AGATA - PAŁAK - LAGA

Hasło: Ogłuszająca wrzawa

Piwo nasze „nieprzyjazne”...

Kto przed ośmiu laty wieszał psy na ministrze zdrowia Aurelijusie Verydze (za którego to radą w 2017 r. rząd wprowadził godzinowe ograniczenia w handlu alkoholem), ten teraz musi „odszczekać” swoje oburzenie!

Aleksander Borowik

Litwa przed laty statystycznie wypijała 15 litrów alkoholu rocznie na dorosłą głowę, zajmując drugie miejsce w Europie!

SUKCES JEDNAK JEST!

A w 2023 r. na Litwie na jedną osobę w wieku 15 lat i starszą, przypadało już o 0,2 litra alkoholu mniej niż w 2022 r. Przeciętna osoba wypijała 11 litrów alkoholu w wartościach bezwzględnych. Eksperci twierdzą, że jest to najniższe spożycie alkoholu na mieszkańca w ciągu ostatniej dekady.

„OKTOBERFESTY” ZROBIŁY SVOJE...

A tymczasem Niemcy mają problem z alkoholem. Już ponad 1,4 mln osób się leczy! Jednak prawdziwa liczba uzależnionych jest przypuszczalnie znacznie wyższa. Według specjalistów jest tak, bo alkohol jest zbyt łatwo dostępny. No cóż, piwne „olimpiady” — „Oktoberfesty” zrobiły swoje...

W ROSJI PIWO JEST „NIEPRZYJAZNE”

Tymczasem Kreml zrobił nieoczekiwaną, acz przykrą niespodziankę swoim obywatelom. Tuż przed Nowym Rokiem wprowadził cła zaporowe na import alkoholu z tzw. nieprzyjaznych krajów, czyli tych, które potępiają rosyjską wojnę. No i gwałtownie wzrosła cena piwa, produkowanego przez kraje „niedrużelubnyje”, czyli nieprzyjazne. Stało się tak za sprawą cel, które od nowego roku wzrosły aż dziesięciokrotnie — z 10 eurocentów za litr do 1 euro.

PUSZKA ZA 1,5 EURO...

Tylko spójrzcie na ceny piwa w Rosji, mając na uwadze, że minimalna płaca szeregowego obywatela wynosi tam 180 euro. Po podwyżce różnica cenowa „zakazanego” piwa w stosunku do lokalnego piwa licencjonowanego lub krajowych marek

Według specjalistów, problem z alkoholem w Niemczech wynika dlatego, że jest on tam zbyt łatwo dostępny Fot. Freepik.com

premium wzrosła o 40-50 proc. Tak więc po drakońskich podwyżkach jedna puszka importowa kosztuje ok. 165 rubli (ok. 1,5 euro).

BARMANI BIJĄ NA ALARM!

Właściciele barów mówią, że nie każdy będzie gotowy zapłacić 700 rubli (6,6 euro) za kufel piwa, podczas gdy wcześniej kosztował on ok. 550 rubli (ok. 4,7 euro). „Jeśli ludzie zrezygnują z kupowania piwa po takiej cenie, będziemy musieli wybrać rosyjskie w bardziej przystępnych cenach...” — powiedział właściciel jednego z barów. No i dobrze — bo swoje trzeba pić i chwalić!

LITWA DRUGIM EKSPORTEREM?!

Tymczasem rosyjskie RIA Novosti podały ranking importerów. I tu nie do wiary — mała Litwa znalazła się na 2. miejscu! Swoje udziały w rynku rosyjskim w ciągu roku poprawiła prawie dwa razy. Litewscy piwowarzy biją się w piersi, że to nie oni poją wroga swoim bursztynowym napojem. Podobno z piwa wysłanego przez Litwę na Wschód w roku ubiegłym na 34 mln

euro, litewskiego było tylko na 678 tys. euro. A ta lwa część to po prostu reeksport... Cwaniacy!

CHINŹCYCY ŚPIĄ SPOKOJNIE...

A liderem w ubiegłorocznych dostawach były Niemcy — w ciągu dziewięciu miesięcy wyeksportowały 105,3 tys. ton piwa. Chiny — trzecie miejsce na podium — 29,8 tys. ton. Szóste miejsce przypadło Polsce — (18,1 tys. ton), której piwo nagle stało się bardzo „modne”, bo dobre przecie! Zaczęła sprzedawać o 570 proc. więcej i są to całkiem świeże dane, bo za październik 2024 r. Ciekawe, że informują o tym sami Rosjanie — agencja RIA Novosti.

Tak więc z tego rankingu wynika, że tylko Chińczycy mogą spać spokojnie, bo są „drużelubni”.

Ja tam chińskiego piwa nie piłem, ale mogę powiedzieć, że wódka, ta najtańsza — „ludowa”, w zielonej butelce z wciskany korkiem plastikowym, jak po sowieckim acetonie, smakuje obrzydliwie! Miał rację stary Chińczyk sprzedawca, który przed zakupem tego „trunku” wołał machając rękoma — „Nou mister, nou!”... ■

Spotkanie z dr. Janem Skłodowskim poświęcone kurortom przedwojennej Polski

Instytut Polski w Wilnie i Ambasada RP w Wilnie zapraszają na spotkanie z dr. Janem Skłodowskim, fotografikiem, pisarzem i podróżnikiem od lat badającym i opisującym Ziemię Wschodnie dawnej Rzeczypospolitej.

Spotkanie pt. „Kurorty przedwojennej Polski. Druskieniki i Zaleszczyki” odbędzie się w środę, 29 stycznia, o godz. 15.30, w Ambasadzie RP w Wilnie (ul. šv. Jono 3).

Wstęp wolny. Obowiązuje rejestracja do 28 stycznia 2025 r.: barbara.orszewska@instytutpolski.pl, tel.: + 370 52329774. Przy wejściu będą sprawdzane dowody tożsamości.

UROKLIWE DRUSKIENIKI

Wystarczyło wsiąść do pociągu w Warszawie, by po kilku godzinach jazdy znaleźć się w Druskienikach. W sąsiedztwie rozległych litewskich puszczy, na wysokim brzegu wijącego się błękitnego Niemna rozłożyło się zdrojowisko, które nie miało sobie w kraju równych. Znane od końca XVIII w. wody solankowe o wybitnie kuracyjnych walorach, szybko sprawiły, że miejsce to mogło współzawodniczyć z najbardziej znanymi badaniami Europy. Kuracja w stale rozbudowywanym zakładzie zdrojowo-kąpielowym, zdrowy klimat oraz liczne pensjonaty i wille przyciągały nad Niemen coraz liczniejszych gości oraz przedstawicieli artystycznej, finansowej i politycznej elity kraju. Ten dawny malowniczy obraz, coraz bardziej zasnuty mgłą upływającego czasu, stara się przywrócić książka Jana Skłodowskiego. To przewodnik po dawnym kurorcie — czekają na nas urokliwe uliczki z drewnianymi willami, park, plaża nad Niemnem.

SŁAWNE ZALESZCZYKI

Dalej udajmy się ku dalekim, południowo-wschodnim krańcom Polski, na Podole. Celem naszym są sławne Zaleszczyki, gdzie w niemal śródziemnomorskim klimacie krainy winogron i prawdzi-

wego polskiego gronowego wina będziemy mogli oddać się plażowaniu, kąpielom w Dniestrze. Wsiądźmy do pociągu w Gdyni, skąd do celu podróży poprowadzi nas najdłuższe, liczące 1 314 km, połączenie kolejowe międzywojennej Polski. Po przejechaniu skrawka terytorium Rumunii wjedziemy na graniczny most, z którego rozciąga się oszałamiający widok na dniestrowsy jar oraz opasane zakolem rzeki miasto. Witają nas Zaleszczyki.

Ta książka — to przewodnik w imaginacyjnej podróży w przeszłość Zaleszczyk — perły polskich kurortów międzywojnia, jak mawiano „kawałka Włoch, który zabłądził do Polski”.

Jan Tadeusz Skłodowski — polski historyk, doktor nauk humanistycz-

Spotkanie pt. „Kurorty przedwojennej Polski. Druskieniki i Zaleszczyki” odbędzie się w środę, 29 stycznia, o godz. 15.30, w Ambasadzie RP w Wilnie (ul. šv. Jono 3). Wstęp wolny. Obowiązuje rejestracja do 28 stycznia 2025 r.: barbara.orszewska@instytutpolski.pl, tel.: + 370 52329774. Przy wejściu będą sprawdzane dowody tożsamości.

nych, fotografik, pisarz, podróżnik, badacz Kresów.

Spotkanie w języku polskim. ■

Organizator: Instytut Polski w Wilnie, Ambasada RP w Wilnie.

Spotkanie z dr. Janem Skłodowskim, fotografikiem, pisarzem i podróżnikiem od lat badającym i opisującym ziemię wschodnie dawnej Rzeczypospolitej

"Kurorty przedwojennej Polski. Druskieniki i Zaleszczyki"

TVP
WILNO

6.45 Studio Wilno
7.05 „Różowy słoń odkrywa świat”
7.15 S. anim. „Agatka”
7.25 Tyci encyklopedia Bzyka
7.30 Pięknie przygotowana
7.50 Przepis dnia
7.55 Moc ziół
8.05 Niejadki i inne przypadki
8.20 Zakochaj się w Polsce
8.45 Klub u redaktorów
9.35 S. „Sześć siostr”
10.35 Gra słów
10.55 Słownik polsko@polski
11.20 Różowy Słoń odkrywa świat
11.40 Tamte lata, tamte dni
12.05 S. „Lepsza połowa”
13.00 Info Wilno
13.05 Tygiel
13.25 Panorama litewska
13.35 Z gwiazdą przez świat
14.20 „Po co ci te chłopy? Rzecz o Karolu Lewakowskim” film dok.
15.10 Notacje
15.25 „Czy ja dobrze rozumiem?”
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Różowy Słoń odkrywa świat
17.20 S. anim. „Agatka”
17.35 Baśnie i bajki polskie
17.45 S. „Blondynka”
18.30 Z miłości do miłośca, z miłości do tańca
18.45 Strona po stronie
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Niezwykłe miejsca
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Korona królów. Jagiellonowie”

21.55 Tamte lata, tamte dni
22.20 Zakochaj się w Polsce
22.45 Tygiel
23.05 Na sygnale
23.55 Info Wilno
00.10 Studio Wilno
00.30 Z miłości do miłośca, z miłości do tańca
00.45 Strona po stronie

LRT | TV

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.40 S. „Dzielnica 31”
11.30 S. „Dagnoza Betty”
12.15 „Sportowe chwile z LRT”
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 „Anthony Bourdain. Części nieznanne”
13.45 Euromaxx
14.00, 15.00, 16.00, Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.20 S. „Wszystkie stworzenia duże i małe”
17.10 S. „Dziedzictwo”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 „(Nie)emigranci”
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Nierozwiązane kontrowersje historyczne”
22.30 „Wiadomości rowerowe”
23.00 S. „ Fargo”
00.00 S. „Anthony Bourdain. Części nieznanne”

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Kakao”
8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Krwa-we kwiaty”
11.00 S. „Bądź blisko”
12.00 „Pierwsze randki”

13.00 Pani chłopka
14.00 S. „Moja mała”
15.00 S. „List pożegnalny”
16.00 Wiadomości
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Będzie wszystkiego
21.00 S. „Potrzebuję miłości”
21.30 Wiadomości
22.30 „Sieć podejrzanych” thriller
00.35 S. „S.W.A.T.”

LRT | PLUS

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 Historie rzeczy
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Forum LRT
8.30 Wiara i życie
9.00 Dzień dobry, Litwa
11.30 Co jest lepsze, sąsiedzie?
12.00 „Inteligentne podróbki wideo”
13.00 „Odblaski”
13.30 Spacery
14.00 Dodajmy czadu!
15.05 Tutaj teraz?!
15.35 S. „Dzielnica 31”
16.20 S. „Heartland”
17.05 Euromaxx
17.20 Dzień dobry, Litwo
19.30 S. dok. „Sztuka rzemiosła”
20.25 Koszykówka. Puchar Europy. Wieże Veolia – 7BetLietkabelis
22.30 Legendy
23.30 Dzień Kultury

6.00 Program kulinarny
6.30 S. „Córka ambasadora”
7.30 „Rekiny”
9.00 S. „Dron”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Marzenia o wolności”
12.00 S. „Szukam córki”
14.00 S. „Kopalnie pasji”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości

16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Gwiazdki gwiazd”
21.00 S. „Ludzie śmieci”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.20 TV3 sport
22.30 „Maszy-na” dramat
00.10 S. „S.W.A.T.”

6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.20 S. „Wyzwanie”
8.25 S. „Wojny glin. Kijów”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „Świeża krew”
13.30 „Zasady mojej kuchni”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „911”
20.00 „Ale numer!”
21.00 „S.W.A.T.” film fab.
23.15 „Renegaci” film fab.

lrytas.tv

5.30 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 Pyszne życie
8.00 S. dok. „Poświęcić wszystko”
9.00 S. „Zastrzeżenie”
10.00 S. „Aby ocalić Verę”
11.00 S. „Stary”
12.30 Kocioł litewski
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Prowincjonalny detektyw”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.00 S. „Ma na imię Kozaim”
18.00 Reporter
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Poświęć wszystko”
21.25 S. „Aby

ocalić Verę”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
23.30 S. „Historia jednego przestępstwa”
00.30 S. „Prowincjonalny detektyw”

6.05 S. „CSI kryminaliści”
7.45 S. „Cobra 11”
8.35 „Ostrożnie – rodzina!”
9.00 „Egązas dugnas”
9.30 „Magazy-nowe wojny”
10.00 „Wojny gangów”
10.30 „Magazy-nowe wojny”
11.00 „Semafor”
12.00 „Mistrz kulinarny”
13.00 „Powrót do natury”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „NCIS. Hawaii”
16.00 S. „CSI kryminaliści”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Semafor”
20.00 „Dakaras 2025”
21.00 „Wściekły Nick” dramat
23.20 S. „Dziewięćro nieznanomych”
00.20 „Przetrawać na Alasce”

6.00 S. „Niewinni”
7.00 S. „Bądź ze mną”
8.00 S. „Ślepa”
9.00 S. „Yargi”
10.00 S. „Nowy Amsterdam”
11.00 S. „Einstein”
12.00 S. „Straż Pożarna w Chicago”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Niezapomniany”
15.00 S. „Anupamaa”
16.30 S. „Wędruję w czyjejś miłości”
17.00 S. „Dziki”
17.30 S. „Ślepa”
18.00 S. „Jednostka Badawcza”
19.00 S. „Straż

Pożarna w Chicago"
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Zimne Doliny”
22.45 „Alex Hugo,”
00.45 „Czerwona komnata”

06.10 S. „Akacja 38”
06.55 „Info Poranek w tym: Serwis Info i Pogoda Info”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Kościół z bliska”
09.00 S. „Alternatywy 4”
10.05 S. „Ranczo”
11.00 S. „Komisarz Alex”
11.50 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 S. „Królowie”
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „Magazyn Rolniczy”
13.50 „Urodzeni w Górach Skalistych” film dok.
15.00 S. „Wichrowe wzgórze”
15.55 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
18.55 „Klan”
19.25 „Reporterzy”
19.45 S. „Akacja 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 S. „Królowie”
22.05 S. Dok. „Narodziny nazizmu”
23.10 „Śmietanka towarzyska” komedia
00.55 „Opowieści oficerów śledczych”

07.05 „Afish kulturalny”
07.15 „Muzyczne poranki”
07.55 „Czy ja dobrane rozumiem?”

08.35 „Podróże z historią”
09.20 „Poczet świętów polskich”
10.00 S. „Lalka”
11.30 „Jak utopić doktora Mraczka” komedia
13.20 „Portrety”
15.05 „Dwa księżycy” film obycz.
17.30 S. „Lalka”
19.00 „Tygodnik Kulturalny”
19.50 „Między nutami” film dok.
21.00 „Panna Julia” spektakl.
22.40 „Bóg stworzył kobiety” film fab.
00.25 „Zbawiciel na sprzedaż” film dok.

07.00 „Panorama”
07.35 „Anna Dymna spotkajmy się”
08.00 „Kuchenne recepty”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Wynalazki na medal”
12.30 S. „Barwy szczęścia”
13.00 „Gość Poranka”
13.25 S. „Ranczo”
15.15 „Tygodnik Kulturalny”
16.00 „Zagadki zwierzogromadki”
16.15 „Zwierzaki Czytali”
16.30 „Program informacyjny 14.30”
17.00 „Korona królów. Jagiellonowie”
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Teleexpress Extra”
19.10 „Przegląd tygodnia”
19.45 „Panorama”
20.10 „Wschód”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Ojciec Mateusz”
23.15 „Bartoszew-

ski. Siła przebaczenia” film dok.
00.10 Panorama

07.55 „Był taki dzień”
08.00 „Spór o historię”
08.30 „Flesz historii”
08.45 „Niezwyczajne historie z pocztówek”
09.00 „Rzecz Polska”
09.10 S. „Czas honoru”
09.55 „W kotle historii”
10.25 „Historia Polski” film dok.
11.15 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.40 „Był taki dzień”
11.45 „Nieznane twarze historii”
12.20 „Zdobycy Karpat” film dok.
12.40 „Słownik polsko@polski”
13.05 „Szlakiem Lubelskich Sztetli”
13.15 S. „Kapitan Sowa na tropie”
13.40 S. „Kapitan Sowa na tropie”
14.10 S. dok. „Wszystkie kolory świata”
15.00 S. dok. „Wszystkie kolory świata”
15.55 „Tajemnice początków Polski”
16.30 S. „Korona królów”
16.55 „Bona” film dok.
17.25 „Sensacje XX wieku”
18.10 „Witos” film dok.
19.10 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
19.15 „Było, nie minęło”
19.40 „Widzę Ciebie Warszawo sprzed lat...” film dok.
20.15 S. „Czas honoru”
21.00 „Prasa donosi”
21.05 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
21.15 „Kanał Augustowski. Dzieło życia Ignacego Prądzyńskiego” film dok.
22.05 „La Gomeira” film fab.
23.40 „Upadek. Jak Ukraińcy zniszc-

zyli imperium zła” film dok.

00.10 Polskie ślady w Ziemi Świętej
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 XX Rajd Katyński
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy niedokończone
03.25 Święty na każdy dzień
03.30 Poznajemy Polskę
03.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Cichy i pokornego serca
07.25 Póki nadzieja
08.40 Muzyczne chwile
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.35 W Solankowej Dolinie
10.00 Papież Polak do Rodaków
10.35 Słowo życia
10.40 Święty na każdy dzień
10.45 Muzyczne chwile
11.00 Informacje dnia
11.15 Jak my to widzimy z daleka widać lepiej
11.45 Zew natury
12.05 Mocni w Wierze
12.35 Słowo życia
12.40 Ma się rozumieć
12.50 Święty na każdy dzień
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Ku pokrzepieniu powstańców serc. Historia Obrazu Matka Boska AK

14.00 Jezusie, ulituj się nad nami!
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Jan Ledóchowski. Część druga: katolik i polityka
16.00 Oddech Boga
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Jestem mamą
17.25 Przyroda w Obiektywie
17.40 Zdrowie z Bożej Apteki
17.55 Wakacje z Chopinem
18.10 Prosto o gospodarce
18.30 Zostań Żołnierzem RP
18.45 Muzyczne chwile
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Każdy ma łuch to potrafi
20.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Bawer Moja Walka

7.00 Fani czterech kółek
10.00 Łowcy klasyków
12.00 Łowcy staroci
14.00 Gorączka złota
19.00 Jak to jest zrobione?
19.30 Jak to działa?
20.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 Gorączka złota: złoty szlak
23.00 Zabójcze łowienie
00.00 Nagi instynkt przetrwania

7.05 Zwierzaki Czytaki
7.20 S. anim. „Pomysłowy wnuczek”
7.30 Moda na rodzinę
7.55 W kotle historii
8.20 Magiczne Podhale z Sebastianem Karpiem Bułecą
8.45 Hasztagi tygodnia
9.35 S. „Sześć siostr”
10.30 Gra słów.
 Krzyżówka
10.50 Słownik
 polsko@polski
11.20 Zwierzaki Czytaki
11.40 Tamte lata, tamte dni
12.05 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
13.00 Info Wilno
13.05 Unia kulinarna
13.20 Hity wszech czasów
14.20 „Rok 1863” film dok.
15.25 Jak to działa
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Zwierzaki Czytaki
17.25 S. anim. „Pomysłowy wnuczek”
17.35 Alchemik
17.50 S. „Dziewczyny ze Lwowa”
18.35 Tygiel
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Polacy Świata
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
21.55 Tamte lata, tamte dni
22.20 Magiczne Podhale z Sebastianem Karpiem Bułecą
22.45 Unia kulinarna
23.05 S. „Na sygnale”
23.50 Info Wilno
00.10 Studio Wilno
00.30 Pozyteczni.pl

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, **7.00**, **7.30**, **8.00**, **8.30** Wiadomości
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.40 S. „Dzielnica 31”
11.30 S. „Diagnoza Betty”
12.15 „Sportowe chwile z LRT”
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 „Anthony Bourdain. Części nieznane”
13.45 Euromaxx
14.00, **15.00**, **16.00**, **16.20** S. „Wszystkie stworzenia duże i małe”
17.10 S. „Dziedzictwo”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Dokąd dalej?
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Litwa przemawia
22.30 „Wiadomości rowerowe”
23.00 S. „ Fargo”
00.00 S. „Anthony Bourdain. Części nieznane”

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Kakao”
8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Krwawe kwiaty”
11.00 S. „Bądź blisko”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 Pani chłopka
14.00 S. „Moja mała”
15.00 S. „List pożegnalny”
16.00 Wiadomości
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Szeszka 20
21.00 S. „Potrzebuję miłości”
21.30 Wiadomości
22.30 „To” dramat
00.25 S. „FBI”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 „(Nie)emigranci”
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 „Nierozwiązane kontrowersje historyczne”
8.30 Droga
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 Pahonia
12.00 S. dok. „Sztuka rzemiosła”
12.50 Niezapomniane Wilno
13.00 Ośmiornica.
13.30 Euromaxx
14.00 Festiwal Jazzowy Zamku w Kłajpedzie 2019
15.05 LRT OPUS pełnia księżyca
15.35 S. „Dzielnica 31”
16.20 S. „Heartland”
17.05 Euromaxx
17.20 Dzień dobry, Litwo
19.30 S. dok. „Poszukiwanie sekretów”
20.20 Niezapomniane Wilno
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Koncert
23.30 Spacery

6.00 Program kulinarny
6.30 S. „Córka ambasadora”
7.30 „Gwiazdki gwiazd”
9.00 S. „Dron”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Marzenia o wolności”
12.00 S. „Szukam córki”
14.00 S. „Kopalnie pasji”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Show dobrego wieczoru”
21.00 S. „Ludzie śmieci”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.20 TV3 sport
22.30 „Impas” dramat
00.10 S. „S.W.A.T.”

6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.20 S. „Wezwanie”
8.25 S. „Wojny glin. Kijów”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „Świeża krew”
13.30 „Zasady mojej kuchni”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „911”
20.00 „Ale numer!”
21.00 „Męska paczka” film fab.
22.55 „S.W.A.T.” film fab.

5.00 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 S. dok. „Zostawiając wszystko za sobą”
8.00 S. „Poświęcić wszystko”
9.00 S. „Zastrzeżenie”
10.00 S. „Aby ocalić Verę”
11.00 S. „Stary”
12.30 Jestem wnioskodawcą
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Prowincjonalny detektyw”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.00 S. „Ma na imię Kozaim”
18.00 Reporter
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Poświęć wszystko”
21.25 S. „Aby ocalić Verę”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
23.30 S. „Historia jednego przestępstwa”
00.30 S. „Prowincjonalny detektyw”

6.05 S. „CSI kryminaliści”
7.40 S. „Cobra 11”
8.35 „Ostrożnie – rodzina!”
9.00 „Na jednym końcu haczyk”
9.30 „Wojny magazynowe”
10.00 „Wojny gangów”
11.00 „Semafor”
12.00 „Mistrz kulinarny”
13.00 „Powrót do natury”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „NCIS. Hawaii”
16.00 S. „CSI kryminaliści”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Semafor”
20.00 „Wojny gangów. Cienie”
21.15 „Robin Hood” film fab.
23.00 S. „Dziewięćro nieznanym”
00.10 „Przetrawać na Alasce”

6.00 S. „Niewinni”
7.00 S. „Bądź ze mną”
8.00 S. „Ślepa”
9.00 S. „Yargi”
10.00 S. „Nowy Amsterdam”
11.00 S. „Ratownicy alpejscy”
12.00 S. „Straż Pożarna w Chicago”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Niezapomniany”
15.00 S. „Anupamaa”
16.30 S. „Wędruję w czyjejś miłości”
17.00 S. „Ślepa”
18.00 S. „Jednostka Badawcza”
19.00 S. „Straż Pożarna w Chicago”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Zimne Doliny”
00.40 „Czerwona komnata”

06.10 S. „Akacyjowa 38”
06.55 „Info Poranek w tym: Serwis Info i Pogoda Info”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Oczy Boga”
09.00 S. „Alternatywy 4”
10.00 S. „Ranczo”
10.55 S. „Komisarz Alex”
11.50 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 S. „Królowie”
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „Magazyn Rolniczy”
13.50 „Urodzeni w Górach Skalistych” film dok.
15.00 S. „Wichrowe wzgórze”
15.55 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
18.55 „Klan”
19.25 „Reporterzy”
19.45 S. „Akacyjowa 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Królowie”
21.55 „Piłka Nożna: Liga Mistrzów”
00.05 „Projekt Larson” dramat

07.05 „Afisz kulturalny ekstra”
07.15 „Muzyczne poranki”
08.05 „Tamte lata, tamte dni”
08.45 „Podróże z historią”
09.30 „Wajda. Powrót do Japonii”
10.00 S. „Lalka”
11.30 „Alicja” musical
13.20 „Między

nutami” film dok.
14.30 „Mody Polskie”
15.00 „To ta Warszawa mnie wymyśliła”
15.35 „Jutro wstań rano i oparzę się herbatą”
17.20 S. „Lalka”
18.50 S. anim. „Ferdynand Wspaniały”
19.30 Informacje kulturalne
19.55 „Reżyserzy”
21.00 „O nieskończoności” film fab.
22.25 S. „Genialna przyjaciółka”
23.30 Informacje kulturalne

07.00 „Panorama”
07.35 „Prywatne życie zwierząt”
08.00 „Okrasa łamie przepisy”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Wschód”
12.30 S. „Barwy szczęścia”
13.00 „Gość Poranka”
13.25 S. „Ojciec Mateusz”
15.05 „Bartoszewski. Siła przebaczenia” film dok.
16.05 S. „Rodzina Treflików”
16.30 „Program informacyjny 14.30”
17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Teleexpress Extra”
19.15 „Mody Polskie”
19.45 Panorama
20.10 „Hello Polonia”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „O mnie się nie martw”
23.15 „Studio w kontakcie”
00.10 „Panorama”

08.20 „Był taki dzień”
08.22 „Szerokie tory”
08.45 „Było, nie minęło”
09.05 „Był taki dzień”
09.10 S. „Czas honoru”
09.55 „W kotle historii”
10.20 „Historia Polski” film dok.
11.15 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.35 „Szlakiem Lubelskich Sztetli”
11.45 „Legends Europy”
12.35 „Prasa donosi”
12.40 „Słownik polsko@polski”
13.05 „Wyspa piór i puchu” film dok.
13.15 S. „Kapitan Sowa na tropie”
13.45 „Był taki dzień”
13.50 S. „Kapitan Sowa na tropie”
14.15 „Myśliciele sylwetki polskie”
14.20 „Dzika Polska”
14.50 S. dok. „Wszystkie kolory świata”
15.40 „Upadek. Jak Ukraińcy zniszczyli imperium zła”
16.30 S. „Korona królów”
16.55 „Rok 1966” film dok.
17.20 „Mój ulubiony bohater Niepodległości”
17.25 „Sensacje XX wieku”
18.10 „Rok 1863” film dok.
19.10 „Fake czy historia?”
20.05 S. „Czas honoru”
20.50 „Polskie 100 lat”
21.15 „Nieznana wojna na Północy”
22.05 „Na tropach historii” Góra Miedzianka
22.20 „Stalowa Wola. Od wojny do wolności”
23.20 „Gospodarz. Włodzimierz Tetmajer znany i nieznany” film dok.
00.15 „Sonderghetto”

00.10 Krzyżu Święty, nade wszystkim! Historia krzyża św. Jana Pawła II

01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Zostań Żołnierzem RP
01.50 Święty na każdy dzień
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy niedokończone
03.25 Święty na każdy dzień
03.30 Każdy ma-luch to potrafi
03.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Prosto o gospodarce
06.20 Jestem mamą
06.35 Odpowiedzialni za Kościół
07.00 Moja wiara
07.50 Pastuszek
08.35 Zdrowie z Bożej Apteki
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.35 Każdy ma-luch to potrafi
09.50 Słowo życia
10.00 Mocni Jego mocą
10.20 Mateczniki Polskość
10.30 Sanktu-aria polskie
10.50 Święty na każdy dzień
11.00 Audycja Generalna Ojca Świętego Franciszka z Watykanu
11.50 Muzyczne chwile
12.00 Krzywda
12.25 Jestem mamą
12.40 Prosto o gospodarce
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Życie lasu.

Storczyki
14.00 Życiu powiedzmy TAK
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Misja Bilaj
16.00 Na bezdrożach tożsamości. Chaco
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Na zdrowie
17.30 Sokolnik
18.00 Po stronie prawdy
18.50 Muzyczne chwile
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Opowieści biblijne – historie animowane z Nowego Testamentu
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Przetrawiliśmy
23.30 Muzeum Papiernictwa

7.00 Fani czterech kółek
9.00 Jak to jest zrobione?
10.30 Skarby z szopy
12.00 Łowcy staroci
14.00 Złota gorączka
18.00 Fani czterech kółek
19.00 Jak to jest zrobione?
19.30 Jak to działa?
20.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 Samochód marzeń
23.00 Zabójcze łowienie
00.00 Nagi instynkt przetrwania

KONCERT NAUCZYCIELEK SAULĖS KONDROTAITĖ I VILMY PEČIUKONYTĖ

ORAZ ICH
UCZNIÓW
Z NARODOWEJ
SZKOŁY SZTUK
PIĘKNYCH IM.
MIKALOJUSA
KONSTANTINASA
ČIURLIONISA

22 STYCZNIA
GODZ. 17.00

CENTRUM KULTURY W RUDOMINIE
(UL. WILEŃSKA 2, RUDOMINO)

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.

Tel. +370 659 57 721

Skupujemy różnego rodzaju lasy, mogą być młode lub wycięte. Tel. +37066685855

SPRZEDAŻ

Sprzedajemy dachy, ogro-
dzenia i inne materiały
budowlane w przystępnej
cenie Tel. +370 603 63 636

KUPUJEMY LASY

DOJRZAŁE, MŁODE,
NA DREWNO, PORĘBY,
ZIEMIĘ, ZAGRODY W
CAŁEJ LITWIE 8 676 41155

Wynajmiemy pomieszczenie komercyjne

Firma „Klion”
ma do wynajęcia
pomieszczenie
komercyjne
(biura, magazyny, sklep).

Bezpłatny parking
przy pomieszczeniach.

Birbynių 4A

1. 7,82 m²

2. 26,76 m²

3. 55,85 m²

Linksmoji 5

1. 19,59 m²

2. 41,94 m²

3. 115 m²

+370 685 040 80

Gimnazjum Inżynieryjne
im. Joachima Lelewela w Wilnie
poszukuje na pełny etat sprzątaczkę.
Przejazd komunikacją miejską bezpłatny.

Tel.: +370 5 234 20 87

Pranešimas dėl sklypų ribų ženklavimo

Informuojame, kad **2025 m. sausio 30 d. nuo 11:00 val.** bus ženklinamos žemės sklypo, **esančio Vilniaus m., Kregždžių g. 3 ribos, kad. Nr. 0101/0027:0001**. Prašome A.A.Abukauskienę ar jos įgaliotus asmenis (kadastru Nr. **0101/0027:0177**) atvykti į ribų ženklimą. Kontaktinė informacija: Petras Jagminas, kval. paž. Nr. 2M-M-1801, mob. tel. +37068490074, geopletra.info@gmail.com.

Zam. 2839

Informuojame, kad parengtas žemės sklypo (kad. Nr. 4142/0200:326) ir kitos paskirties individualiems namams/statiniams statyti ir eksploatuoti žemės sklypo (kad. Nr. 4142/0200:325), esančių Grigaičių k., Šatrininkų sen., Vilniaus r., detaliojo plano, patvirtinto Vilniaus rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2006-10-20 įsakymu Nr. A27-1699 (TPD registracijos Nr. T00088567), koregavimas anksčiau suplanuotos teritorijos dalyje.

Planuojamos teritorijos plotas: 1,4440 ha (skl. kad. nr. 4142/0200:325 ir 4142/0200:493, Grigaičių k., Šatrininkų sen., Vilniaus r. sav.).

Planavimo pagrindas: planavimo organizatoriaus 2023-09-27 sprendimas nr. KADI-1416, patikslintas 2024-02-12 sprendimu nr. KADI-242.

Planavimo organizatorius: Vilniaus rajono savivaldybės administracija, Rinktinės g. 50, LT-09318 Vilnius, tel.: (8 5) 275 1990, 275 1961, 275 6925, el.p. vrsa@vrsa.lt, interneto svetainė www.vrsa.lt.

Planavimo iniciatoriai: fiziniai asmenys.

Plano rengėjas: UAB „VILDOMUS“ įm. k. 300655884 A. J. Povilaičio g. 18, Vilnius, tel. 865620430, el. p. info@vildomus.lt. Projekto vadovas - Simonas Klumbys (atestato Nr. A1320).

Planavimo tikslai: pakeisti Detaliojo plano suformuoto žemės ūkio paskirties žemės sklypo Nr. 1 (kad. Nr. 4142/0200:493), esančio Vilniaus r. sav., Šatrininkų sen., Grigaičių k., dalį į kitos – vienučių ir dvibučių gyvenamosios paskirties teritorijas, sujungti su Detaliojo plano suformuotu kitos – gyvenamosios teritorijos – mažaukščių gyvenamųjų namų statybos žemės sklypu Nr. 3 (kad. Nr. 4142/0200:325), esančiu Vilniaus r. sav., Šatrininkų sen., Grigaičių k., Pergalės g. 32, keisti ribas ir plotą (sujungti ir padalyti), nustatyti teritorijos naudojimo reglamentus vadovaujantis Bendrojo plano sprendiniais (pagal Kraštovaizdžio tvarkymo zonų U1 ir Z3 reglamentus).

Su parengtu, viešai eksponuojamu, detaliojo plano galima susipažinti nuo 2025-01-23 iki 2025-02-20 Šatrininkų seniūnijos patalpose, TPD rengimo informacinėje sistemoje nr. K-VT-41-23-785 ar A. J. Povilaičio g. 18, Vilniuje, iš anksto susitarus dėl susitikimo tel. nr. 865620430.

Pakartotinis viešas svarstymas įvyks 2025-02-20, 16 val. Šatrininkų seniūnijos patalpose adresu Šumsko pl. 157, Šatrininkai, Šatrininkų sen., Vilniaus r. sav. Pasiūlymus galima teikti TPDR informacinėje sistemoje, planavimo organizatoriui, plano rengėjui raštu, adresu A. J. Povilaičio g. 18, Vilnius iki viešo svarstymo bei jo metu.

Neatsižvelgus į motyvuotus pasiūlymus, asmenys gautą atsakymą gali apskųsti valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą vykdančiai institucijai per 10 darbo dienų nuo jiems išsiųsto atsakymo (į pateiktą pasiūlymą) gavimo dienos.

Zam. 2840

Pizza z ananasem za ponad 100 euro

Pizza z ananasem od lat budzi kontrowersje. Swoje zdanie na temat tego przysmaku wyrazili właściciele pizzerii z Norwich. W ich ofercie znajduje się pizza hawajska z dostawą do domu, ale rachunek za nią może przyprowadzić o zawrót głowy. Kosztuje... 100 funtów, czyli ponad 100 euro. Swoją niechęć do połączenia słodkiego ananasa z szynką i pikantną podstawą pizzy wyrazili w przewrotny sposób właściciele restauracji Lupa Pizza z angielskiego Norwich. Inne klasyczne pizze kosztują tu zaledwie 17 funtów. Cena hawajskiej zaś skutecznie odstrasza klientów, bo nikt jeszcze jej nie zamówił.

Fot. Freepik.com

Włosi są wściekli na Jamiego Olivera

Słynny brytyjski kucharz podpadł Włochom przepisem na... carbonarę. Jamie Oliver w wideo-instruktażu zalecał dodanie do potrawy czosnku. Internauci z Italii uznali to za kulinarną profanację. Co ciekawe, Jamie Oliver nagrał instruktaż 7 lat temu, a ostatnio przypomniał go, publikując film w mediach społecznościowych. Przepisowi dokładnie przyjrzyli się internauci z Italii. I nie kryli oburzenia. Wszystko przez to, że gwiazdor kulinariów przekonuje odbiorców, iż danie, które robi, jest „tradycyjne”. Tymczasem dodał do słynnej włoskiej potrawy czosnek. Carbonarę przygotowuje się tylko z czterech składników. To makaron spaghetti, guanciale lub boczek bez skórki, ser pecorino romano lub parmezan oraz żółtko. Danie doprawia się solą i pieprzem. Te składniki znalazły się w przepisie Olivera, ale — ku przerażeniu włoskich internautów — na patelni, na której przyrządzał potrawę, wylądował czosnek.

Suczka do weterynarza przyniosła swego szczeniaka

W Turcji rozegrała się dramatyczna, a zarazem wzruszająca historia. Bezpańska suczka, w akcie desperacji i miłości, przyniosła swoje umierające szczenię prosto pod drzwi kliniki weterynaryjnej.

Do zdarzenia doszło w Stambule. Przed kliniką weterynaryjną pojawiła się suczka, która w zębach trzymała szczeniaka. Zwierzak, będący w ciężkim stanie, szybko trafił pod opiekę weterynarza. Tymczasem jego matka, z niesamowitą uwagą i niepokojem, obserwowała każdy ruch personelu medycznego. Dzięki szybkiej i profesjonalnej interwencji, życie szczeniaka udało się ocalić.

Fot. Freepik.com

Fotomigawka

Salwy z okazji 34. rocznicy powstania Ochotniczych Sił Obrony Narodowej Fot. Dainius Labutis, ELTA